

N A R V A N

نشریه آموزشی، علمی و خبری
سازمان سیما، منظر و فضای سبز شهری شهرداری قم

● مردادماه ۱۴۰۳ ● NARVAN. No.22 ●

این شهر عزادار حسین است
سیما و منظر شهر قم
در ماه محرم

هشدار خطر ریزگردها
برای حیات شهر قم

شهر بازی نوستالژیک ۷۲ تن
با حدود هزار میلیارد ریال اعتبار

فصل الخطاب

آیا کاشت درختان میوه مطالبه رهبری است؟

رهبر معظم انقلاب:
میوه‌ی درخت فقط همان میوه‌ای نیست که شما
از درخت میوه‌دار می‌چینید؛ سایه‌ی این
درخت هم میوه است، چوب این درخت هم
میوه است، هوایی که ایجاد می‌کند و اکسیژنی
که به هوا می‌دهد، میوه است.

آیا کاشت درختان میوه مطالبه رهبری است؟

منطقه شمال غربی اقیانوس آرام در آمریکای شمالی است و به دلیل ظاهر زیبا و برازنده خود مشهور است. و یک گونه کاملاً زینتی است. اما مهم‌ترین بخش بیانات رهبر انقلاب پس از غرس نهال تعریف درخت مثمر بود. موضوعی که در چند سال اخیر دست‌آویز بخشی از گروه‌های مطالبه‌گری شده تا به مدیریت شهری در نقاط مختلف کشور فشار بیاورند تا غیر از گونه‌های مثمر از درختان دیگر در توسعه فضای سبز استفاده نکنند.

میوه‌ی درخت فقط همان میوه‌ای نیست که شما از درخت میوه‌دار می‌چینید؛ سایه‌ی این درخت هم میوه است، چوب این درخت هم میوه است، هوایی که ایجاد می‌کند و اکسیژنی که به هوا می‌دهد، میوه است

همدلی با مردم مظلوم و البته بسیار مقاوم فلسطین، یکی از درخت‌هایی که امروز کاشته شد، درخت زیتون بود و این اقدام نمادین در واقع برای ابراز سلام به آنها بود و اینکه بگوییم همواره حتی در کاشت درخت نیز به یاد مردم فلسطین هستیم.

رهبر انقلاب اسلامی علاوه بر کاشت نهال زیتون، یک اصله نهال «سرو لوسون» و یک اصله نهال «انجیلی» را که در داخل تولید شده اند، غرس کردند. درخت «انجیلی»، یک درخت بومی جنگل‌های مازندران است که علاوه بر استفاده از چوب سخت آن در مصارف مختلف، ریشه و برگ‌های آن نیز استفاده دارویی دارند. «سرو لوسون» نیز یک درخت همیشه سبز زیبا و متمایز است که از خانواده سرو است. بومی

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای رهبر معظم انقلاب اسلامی صبح روز ۱۵ اسفند ماه ۱۴۰۲ همزمان با روز ملی درختکاری ۳ اصله درخت غرض کردند. ایشان با اشاره به روز درختکاری، کاشت درخت را یک سرمایه‌گذاری باصرفه و پرسود خواندند و افزودند: درخت دارای ثمرات زیادی همچون افزایش اکسیژن هوا و مقابله با آلاینده‌ها است، بنابراین یک سرمایه‌گذاری پرسود است به‌خصوص در شرایط زندگی ماشینی امروز که متأسفانه آلاینده‌ها افزایش پیدا کرده‌اند.

ایشان اهتمام اسلام را بر ارتباط انسان با طبیعت و همچنین مراقبت از طبیعت یادآور شدند و با اشاره به غرس سه اصله درخت برای نشان دادن اهتمام بیشتر به درختکاری، از جمله کاشت یک درخت زیتون گفتند: برای اعلام همبستگی و

متن کامل بیانات رهبر معظم انقلاب

همه‌ی اینها میوه‌های این درخت است. بنابراین، انواع و اقسام ثمرات را شما از این سرمایه‌گذاری خوبتان می‌برید. بخصوص در زندگی ماشینی امروز که متأسفانه آلاینده‌ها زیاد شده‌اند و به ضرر انسان تمام می‌شود، وجود درخت واقعاً یک نعمت بابرکت و یک لطف الهی است.

نکته‌ی سوم این است که بدانیم در اسلام، بر ارتباط با طبیعت تکیه شده؛ یعنی اسلام انسان را از طبیعت جدا نکرده، به انسان توصیه کرده که هم به طبیعت برسد و هم از طبیعت استفاده کند. در قرآن کریم «وَاسْتَعْمَرْ كَم فِیْهَا» هم هست، یعنی خدای متعال از شما خواسته که زمین را آباد کنید، طبیعت را آباد کنید، «كُلُوا مِنْ ثَمَرِهِ» هم هست: «كُلُوا مِنْ ثَمَرِهِ إِذَا أَثْمَرَ»؛ از میوه‌ی آن استفاده کنید. بنابراین، هم شما به زمین رسیدگی می‌کنید و به طبیعت می‌رسید و از آن مواظبت می‌کنید و مراقبت می‌کنید، هم شما از طبیعت بهره‌مند می‌شوید؛ این در اسلام تأکید شده؛ این جزو چیزهایی است که در قرآن آمده، روایات فراوانی هم در باب محیط‌زیست داریم.

نکته‌ی آخر اینکه امسال ما سه درخت غرس کردیم؛ برخلاف سال‌های قبل که دو درخت غرس می‌کردیم، امسال تعداد درخت‌هایی را که غرس شده افزایش دادیم، به معنای اهتمام بیشتر به درخت کاری. و یکی از این سه درخت هم درخت زیتون است؛ این به معنای اظهار همبستگی و همدلی با مردم فلسطین است - که مرکز زیتون آنجا است - و می‌خواهیم به این مردم مظلوم و عزیز و بسیار مقاوم، از دور سلام بدهیم و بگوییم ما همه جور به یاد شما هستیم، از جمله اینکه درخت زیتون را به یاد شما غرس می‌کنیم. به همه‌ی ملت عزیزمان سلام و درود می‌فرستم و سلامت و عافیت و لطف و فیض الهی را برای همه‌ی ملت و همه‌ی کشور از خداوند متعال طلب می‌کنم. والسلام علیکم ورحمة‌الله و برکاته

بحمدالله روز درخت‌کاری هم دوباره فرارسید و ان‌شاءالله ملت ایران موفق بشوند به کار زیبا و پرسود درخت‌کاری؛ ان‌شاءالله در سراسر کشور انجام بدهند این کار را و به این کار موفق بشوند.

آن طوری که شنیدم، سهم دویست و پنجاه میلیونی درخت‌کاری سال ۱۴۰۲ را مسئولین توانسته‌اند انجام بدهند که این خیلی مغتنم است و ما را به آکاشفت! آن یک میلیارد درختی که وعده شده، نزدیک می‌کند. اما راجع به درخت‌کاری؛ دو سه نکته را من در مورد درخت‌کاری عرض می‌کنم.

نکته‌ی اول اینکه درخت‌کاری یک سرمایه‌گذاری است، آن هم سرمایه‌گذاری باصرفه و پرسود. شما یک تکه چوب را درون زمین می‌کنید، این تبدیل می‌شود به یک درخت و سودش را می‌برید، در حالی که شما جز مراقبت کاری ندارید، از برای تغذیه و رشد این درخت از سوی زمین و از سوی خورشید انجام می‌گیرد؛ شما فقط مراقبت می‌کنید، آب می‌دهید و مواظبت که آسیبی به آن نرسد؛ خود این درخت به کمک عوامل طبیعی که خدای متعال معین کرده، رشد می‌کند و به شما میوه می‌دهد. از این پرسودتر چه سرمایه‌گذاری‌ای را می‌شود انسان پیدا کند؟ سرمایه‌گذاری پرسود و باصرفه، بنابراین، هر کسی در این سرمایه‌گذاری شرکت بکند، قطعاً سود برده؛ چون شما که درخت را می‌کارید، عواملی غیر از شما در رشد این درخت و میوه‌دهی این درخت و ثمردهی این درخت فعالند، اما شما از این ثمر استفاده می‌کنید.

نکته‌ی دوم: میوه‌ی درخت فقط همان میوه‌ای نیست که شما از درخت میوه‌دار می‌چینید؛ سایه‌ی این درخت هم میوه است، چوب این درخت هم میوه است، هوایی که ایجاد می‌کند و اکسیژنی که به هوا می‌دهد میوه است، مبارزهای که این درخت با آلودگی‌ها و آلاینده‌های هوا می‌کند میوه است؛

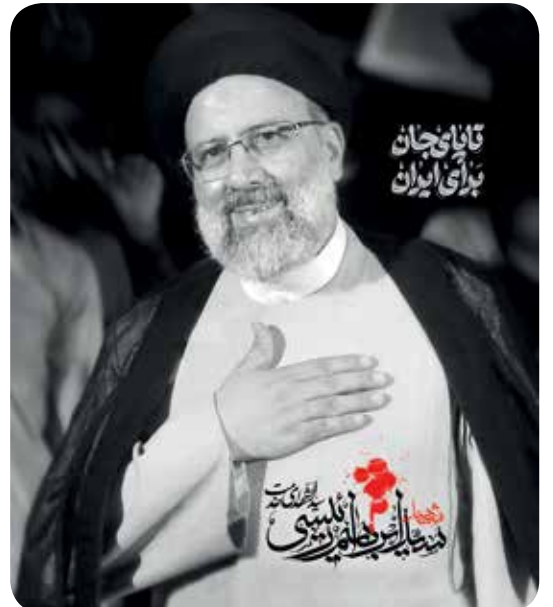
سرمقاله

محمد جواد مختاری
سردبیر

فضای سبز شهری و درختان میوه؛ بررسی دو دیدگاه

چند سالی است که مباحثه فنی - اجتماعی با موضوع کاشت درختان میوه در فضای سبز شهری بین کارشناسان قوت گرفته و چالشی جدی برای مدیریت شهری کشور به وجود آورده. موافقان معتقدند کاشت درختان میوه در فضای سبز شهری می‌تواند فواید متعددی به همراه داشته باشد. درختان میوه می‌توانند زیستگاه‌هایی برای پرندگان، حشرات و سایر حیوانات فراهم کنند و به افزایش تنوع زیستی در محیط شهری کمک کنند. آنها منبع غذایی رایگان و سالمی برای ساکنان شهرها فراهم می‌کنند، که این موضوع به ویژه در مناطقی با دسترسی محدود به میوه‌های تازه می‌تواند مفید باشد. شکوفه‌های زیبا و میوه‌های رنگارنگ می‌توانند به زیباسازی فضای شهری و افزایش جذابیت بصری کمک کنند. فضاهای سبز که درختان میوه دارند می‌توانند به مکان‌های تجمع و تعامل اجتماعی تبدیل شوند، جایی که افراد می‌توانند از میوه‌ها بهره‌مند شوند و با یکدیگر ارتباط برقرار کنند. ترویج آموزش و آگاهی محیط‌زیستی، افزایش ارزش ملک و سلامت روانی و جسمانی از دیگر فوایدی است که این دست از کارشناسان به آن معتقدند. از سوی دیگر کارشناسانی هستند که مخالف کاشت و یا موافق کاشت محدود این نوع از درختان هستند. آن‌ها معتقدند درختان میوه نیاز به مراقبت‌های خاصی مانند هرس، سم‌پاشی و آبیاری منظم دارند که این مراقبت‌ها می‌تواند هزینه‌بر و زمان‌بر باشد. همچنین آنها ممکن است حشرات و آفات را جذب کنند که می‌تواند به مشکلات بهداشتی و آسیب به درختان دیگر منجر شود. سم‌پاشی‌های مکرر نیز ممکن است خطراتی برای سلامتی شهروندان و محیط‌زیست ایجاد کند. میوه‌هایی که روی زمین می‌افتند، ممکن است باعث ایجاد آلودگی و بوی نامطبوع شوند. این موضوع نیازمند نظافت مداوم فضای سبز است و میوه‌های ریخته شده می‌توانند حشرات و جوندگان را جذب کنند که مشکلات بهداشتی بیشتری ایجاد می‌کنند. از سوی دیگر درختان میوه به فضای بیشتری برای رشد و توسعه نیاز دارند. در فضای محدود شهری، ممکن است کاشت این درختان با مشکلاتی مواجه شود. همچنین این کارشناسان معتقدند میوه‌های قابل برداشت ممکن است جذب کودکان و افراد بی‌خانمان شود که در برخی موارد ممکن است به مشکلات اجتماعی و امنیتی منجر شود. در برخی موارد نیز ممکن است افرادی از میوه‌ها به صورت نادرست یا غیر بهداشتی استفاده کنند که به مسائل بهداشتی بیشتری منجر می‌شود. با توجه به این دیدگاه‌ها، برنامه‌ریزی و مدیریت دقیق لازم است تا بتوان از مزایای کاشت درختان میوه در فضای سبز شهری بهره‌برداری کرد و همزمان از مشکلات احتمالی جلوگیری نمود.

و اما راهبرد درست!

مهندس ابوالفضل مهدی نیا
معاون فنی و اجرایی سازمان

کاشت درختچه گل محمدی گونه قالب و اولویت اول سازمان سیما، منظر و فضای سبز شهری شهرداری قم در معابر شهری هم به صورت شاخص تکثیر و کاشت و جایگزین گونه‌های قبلی شد. درختچه گل محمدی گونه‌ای است که علاوه بر نیازهای پایین نگهداری، سازگاری با محیط شهری قم دارد و گل آن، ثمر اقتصادی آن است؛ در حال حاضر در یک عرصه ۱۱ هکتاری در شهر قم صرفاً گل محمدی کاشت شده که علاوه بر صرفه اقتصادی در سال‌های آینده برنامه‌ها و جشنواره‌های مرتبط با این موضوع و مباحث آموزشی و تفریحی هم برگزار خواهد شد.

با وجود محدودیت‌های آبی درختان میوه‌داری که نیاز آبی زیادی ندارند در اولویت هستند؛ به عنوان مثال عرصه ۳۰ هکتاری باغ زیتون بوستان ولایت و عرصه ۸۰ هکتاری باغ پسته بوستان بزرگ معصومیه از قطعات یکپارچه‌ای هستند که از نظر اقتصادی هم مورد بهره‌برداری قرار می‌گیرند. حتی در عرصه‌هایی که به دلیل شرایط نامساعد اقلیم و بستر و محدودیت و یا کیفیت پایین منابع آب در دسترس، میوه درختان کیفیت مناسبی نخواهد داشت با همکاری مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی استان، مطالعات اولیه زراعت چوب و استفاده از درختانی که سازگاری با شرایط این مناطق شهری قم را داشته باشند در دستور کار این سازمان قرار دارد.

به عنوان مثال در اراضی جاده قدیم قم-تهران و انتهای بوستان ولایت به دلیل شور شدن خاک و بالا بودن آب‌های زیرسطحی که امکان کاشت درختان دیگر وجود ندارد، گونه‌های اوکالیپتوس و درختچه گز در راستای استفاده از چوب آن‌ها کاشت می‌شود. با توجه به اینکه منابع آب مورد استفاده ما در این محدوده‌ها پس‌آب است علاوه بر رسیدن به اهداف فضای سبز شهری و ایجاد کمربند سبز، موضوع چوب به عنوان شاخص اصلی اقتصادی و فضای سبز در برنامه کاری سازمان سیما، منظر و فضای سبز شهری شهرداری قم است. رسیدن به حداکثر بهره‌وری جزء لاینفک مدیریت فضای شهری است و این موضوع در مدیریت فضای سبز شهری قم هم تبیین شده و تلاش می‌شود که با استفاده از گونه‌های درختان میوه، گیاهان دارویی و حتی درختانی که از چوب آن استفاده می‌شوند به بهره‌وری و کیفیت مطلوب برسیم. امیدواریم که با اقدامات برنامه‌ریزی شده و اهدافی که در دستور کار سازمان سیما، منظر و فضای سبز شهری شهرداری قم است بتوانیم به نتایج مطلوبی دست یابیم که سبب جلب رضایت شهروندان و ارتقای سیما و منظر شهری در شهر کریمه اهل بیت (س) شود.

استفاده از درختان مثمر در فضای سبز شهری جزء اهداف عالی مدیریت فضای سبز شهر قم است اما مبحث مدیریت بهره‌وری فضای سبز شهری موضوع تعیین‌کننده‌ای است که در فضای سبز شهر قم به صورت ویژه به آن پرداخته می‌شود.

در بحث مدیریت بهره‌وری و افزایش آن باید سلسله موضوعات، فعالیت‌ها، پروژه‌ها و اهدافی را تعیین کنیم که منجر به بیشترین راندمان شود. به منظور رسیدن به حداکثر بهره‌وری باید کارکردهای فضای سبز شهری را مدنظر قرار داده و تحلیل کنیم که یکی از کارکردهای مهم و تأثیرگذار کارکرد اقتصادی فضای سبز است.

بحث اقتصادی در فضای سبز شهری جزء اولویت‌های نخست سازمان نیست و نخستین هدف از ایجاد فضای سبز، ایجاد محیط زندگی شهری زیبا، سرسبز، سالم و پایدار برای زیست مردم است که این موضوع در کارکرد اکولوژیکی و محیط‌زیستی فضای سبز تبیین، بررسی و کنترل می‌شود. هدف دوم از ایجاد فضای سبز، کارکرد زیبایی شناختی فضای سبز شهری است تا با یکسری اقدامات محیط سالم و پایدار ایجاد شده شهری، زیبا، مفرح و شاد شود.

کارکردهای دیگر هم در کنار این دو کارکرد اصلی دنبال می‌شود که می‌توان به کارکردهای ایمنی و ترافیک شهری، اجتماعی، فرهنگی، بهداشتی، آموزشی، تفریحی، خدماتی، گردشگری و کارکرد اقتصادی اشاره کرد.

در کارکرد اقتصادی استفاده از درختان مثمر مورد تحلیل و بررسی قرار می‌گیرد و به کارکردهای مختلف درختان از جمله بخش اقتصادی توجه می‌شود. باید تعریف دقیقی از ثمر در فضای سبز شهری داشت؛ در نگاه عامه مردم، منظور از درخت مثمر، درختان میوه است اما ثمر تعریف و نقش‌های دیگری هم دارد؛ دریافت دی‌اکسید کربن از شهر و تولید اکسیژن برای مردم و به عبارتی پایداری سلامت مردم و کاهش آلودگی‌ها، نخستین ثمر کاشت درختان است. هدف دوم ایجاد فضای سبز که جزء کارکردهای مطرح شده است، زیبایی بصری می‌باشد؛ لذا گل و گیاهانی فقط به دلیل زیبایی کاشته می‌شوند. ایجاد عطر و بوی خوب، تأمین سایه در معابر شهری و استفاده از چوب درختان از دیگر ثمرات کاشت گل و درخت است و تمام کارکردهای فضای سبز با هم در نظر گرفته شود. جزء اهداف مجموعه مدیریت سازمان سیما، منظر و فضای سبز شهری شهرداری قم است تا گونه‌هایی در قم کاشت شود که بتواند کارکردهای ذکر شده را با هم داشته باشد و رسیدن به این هدف، حداکثر بهره‌وری را ایجاد می‌کند.

در سالیان اخیر در اراضی جنگلی دست کاشت و اراضی کمربند سبز و همچنین در بوستان‌های محله‌ای و شهری، گونه‌های مثمر سازگار با اقلیم و شرایط آب و هوایی شهر قم مانند زیتون، انجیر، انار، انگور، سنجد، عناب و توت کاشت شده است.

در محیط‌های شهری محدودیت‌هایی به لحاظ عبور و مرور عابر پیاده و خودرو و تأسیسات شهری وجود دارد که با رعایت همه این موضوعات تلاش شده از درختان و گونه‌های پرثمرتر استفاده شود.

سید مرتضی سقائیان نژاد، شهردار قم

نشاط اجتماعي و تقويت سرمايه اجتماعي

اوقات فراغت نسل جوان بسیار مهم است. اگر جوانان شاداب باشد، خانواده‌ها شاداب هستند و اگر

خانواده شاداب باشد، کشور شاداب خواهد بود و سرمایه اجتماعی تقویت می‌شود. وقتی تلاش کنیم با ارتقای نشاط اجتماعی، سرمایه اجتماعی را بهبود بخشیم، در عرصه‌های اقتصاد، فرهنگ، دفاع از کیان کشور و علم نیز موفق خواهیم بود. بازیگر اصلی مسائل کشور مردم هستند و شادابی مردم در تمام مسائل کشور اثرگذار است مردم

قم از شهربازی میدان شهدای ۷۲ تن خاطرات بسیاری دارند و احیای این شهربازی موجب شادی بسیاری از جوانان و خانواده‌ها خواهد شد. علاوه بر اینها ۴۰ ایستگاه نشاط در مساجد شهر قم راه‌اندازی شده و ۴۰۰ بوستان شهر قم به زمین‌های ورزشی مجهز شدند تا نوجوانان و کودکان این شهر تابستان خوب و پرنشاطی را بگذرانند.

حجت الاسلام علی مظفری، رئیس کل دادگستری استان قم

دعوت اسلام به زیبایی و آبادانی

اسلام به زیبایی و شادی تأکیدات فراوان دارد در سفارش‌های دینی ما به بهره‌بردن از دنیا و آخرت تأکید شده و

معادگرایی به معنی رها کردن مسائل دنیوی و نپرداختن به عمران و آبادانی نیست. در ایجاد هر مجموعه تفریحی و گردشگری مسائل فرهنگی نیز باید مد نظر باشد. با این‌همه این تفکر درست نیست که ما این فضاها را تعطیل کنیم. باید فضای کافی برای تفریح و ورزش جوانان وجود داشته باشد و در عین حال برای مسائل فرهنگی هم تلاش شود.

اسلام به یک زندگی متوازن دعوت می‌کند و اگر خواست‌های مادی به صورت متعادل تأمین شود، دین مردم هم تقویت خواهد شد. اینکه شهربازی میدان ۷۲ تن به نوعی با خاطرات مردم قم گره خورده ما هم فرزندان خودمان را برای تفریح به این مکان می‌آوریم و جای خوشحالی است که امروز این شهربازی احیا شده است.

مجتبی سبحانی‌ثابت، رئیس کمیسیون خدمات شهری و امور زائرین شورای اسلامی شهر قم

مطالبه مردم برای احیای شهربازی‌های قدیمی

افتتاح این پروژه‌ها برای نشاط مردم، آرامش فکری، کاهش افسردگی و کاهش بزهکاری اجتماعی بسیار اثربخش است. ایجاد چنین بوستان‌ها و شهربازی‌هایی خواست و مطالبه مردمی است که کنار اینها باید

پیوست فرهنگی نیز وجود داشته باشد. باید با نگاه دقیق، علمی و فرهنگی، در کنار ایجاد مجموعه‌های تفریحی شرایطی ایجاد شود تا فرهنگ غنی ایرانی اسلامی به جوانان شهر قم منتقل شود.

مهدی اصفهانیان‌مقدم، معاون خدمات شهری و محیط‌زیست شهرداری قم

ارتقای شور و نشاط اجتماعی دغدغه مجموعه مدیریت شهری

پیرامون حرم کریمه اهل‌بیت(س) و مسجد مقدس جمکران، اجرای المان‌ها شهری، دیواره نگاره‌ها و نقاشی‌های دیواری از جمله موضوعاتی بوده که در مناطق هشتگانه در حال اجراست. در کنار مباحث نورپردازی و بهبود سیما و منظر شهری مباحث سلسله جشن‌های مناسبی است که در ایام مختلف سال برگزار می‌شود، همچون سلسله جشن‌ها در ایام نیمه شعبان با موضوع مهدویت، دهه کرامت و ایام نوروز که سالیانه با محوریت مناطق هشتگانه، سازمان‌های فرهنگی و ورزشی و سازمان سیما و منظر و با همکاری برخی ادارات

به‌صورت مناسبی اجرایی می‌شود و نقش مؤثری در ایجاد شور و نشاط اجتماعی، رضایت شهروندان و زائرین حرم کریمه اهل‌بیت(ع) داشته و در دستور کار مجموعه مدیریت شهری قرار دارد. وی در خصوص مجموعه سایت‌ها و مجتمع‌های فرهنگی ورزشی تصریح کرد: وجود هفت مجتمع فرهنگی و ورزشی در هفت منطقه شهری در اختیار پیمانکاران واجد شرایط قرار گرفته تا خدمات بسیار خوبی در موضوعات فرهنگی اجتماعی و ورزشی و حتی آموزشی برای شهروندان و فرزندان‌شان داشته باشد.

فهیمه دهقان پور سرمایه‌گذار پروژه

۵۰ وسیله بازی در فاز نخست شهربازی

در فاز نخست ۲۵ دستگاه مکانیکی و ۲۵ دستگاه مجازی در سرزمین شادی راه‌اندازی شده‌اند. در فاز دوم نیز ۳ دستگاه ستاره گردان، سورت‌تمه و زیپ لاین خواهیم داشت که تا پایان سال افتتاح می‌شود. فاز سوم این پروژه نیز شامل فضای

سرپوشیده به مساحتی بیش از دو هزار متر مربع است. در طول تکمیل این پروژه از حمایت‌های شهرداری قم استفاده شده است. تلاش شده است در مجموعه سرزمین شادی از وسایل بازی به‌روز و استاندارد استفاده شود.

بازگشایی شهربازی با حدود هزار میلیارد

همزمان با ایام مبارک دهه کرامت، ۱۹۸ پروژه شهری در قم با محوریت نشاط اجتماعی افتتاح یا کلنگ‌زنی شد که در این میان شهربازی «سرزمین شادی» به دلیل زنده کردن خاطرات جوانان قمی جایگاه ویژه‌ای دارد. شهر بازی که با بازگشایی مجدد آن فریاد شادی کودکان قمی در «سرزمین شادی» طنین انداز شد. آیین افتتاح رسمی شهربازی سرزمین شادی بوستان فدک با حضور مسئولان استانی و شهری برگزار شد. این مراسم با حضور حجت‌الاسلام والمسلمین مظفری رئیس کل دادگستری استان، امیرآبادی نماینده سابق مردم قم در مجلس شورای اسلامی، غریب دادستان استان، حسینی و متقیان معاون استاندار، سقائیان نژاد شهردار قم و محرری رئیس شورای اسلامی شهر برگزار شد. اعضای شورای اسلامی شهر، کوابانی معاون پیشگیری از وقوع جرم دادگستری کل استان، معاونان، مدیران و روسای سازمان‌های شهرداری قم، طالبی مدیر کل امور شهری استانداری و دیگر مسئولان استانی و شهری حضور داشتند. عملیات اجرایی این پروژه بعد از سال‌ها بلاتکلیفی در ۴۵ هزار مترمربع مساحت از سال ۱۴۰۰ آغاز و با مشارکت بخش خصوصی با هزینه ۵۰۰ میلیارد ریالی اجرایی شد. سخنرانی رئیس کل دادگستری استان، نماینده مردم قم در مجلس شورای اسلامی، مدیرعامل سازمان سیما، منظر و فضای سبز شهرداری و سرمایه‌گذار این پروژه، از بخش‌های مختلف این افتتاحیه بود. تقدیر از متولیان و دست‌اندرکاران این پروژه مهم نیز از بخش‌های دیگر برنامه بود. از اهداف کلان این پروژه می‌توان به توسعه اماکن تفریحی و گردشگری، افزایش سرانه تفریحی و ورزشی، اشتغال‌زایی برای حدود ۸۰ نفر به‌صورت مستقیم و ایجاد فضای مفرح برای شهروندان اشاره کرد. همچنین وجود دستگاه‌های سنگین، هیجانی و جذاب در مجموعه، پیش‌بینی وسایل تفریحی و هیجانی برای کلیه سنین، جامایی مجموعه در مبدأ ورودی اصلی شهر قم و جذب زائرین و مسافران در محور مواصلاتی ۱۷ استان کشور و مساحت قابل توجه عرصه از ویژگی‌های بارز این پروژه به شمار می‌رود.

پیام جوادیان مدیر عامل سازمان سیما، منظر و فضای سبز شهری شهرداری قم احداث و راهاندازی ۳۰ مجموعه تفریحی در قم

می شوند و مجموعه‌ای پر نور و رنگارنگ برای داشتن لحظاتی شاد در مسیرشان قرار دارد؛ این شهر بازی یکی از ۱۹۸ پروژه نشاط اجتماعی است که در دهه کرامت در اختیار مردم قم قرار گرفته و به زودی با اقداماتی در نقاط مختلف شهر، تکمیل خواهد شد.

پوشش می‌دهد و همه گروه‌های جامعه می‌توانند از این فضا استفاده کنند. پروژه‌های بسیار خوب دیگری هم در شهر قم وجود دارد، گفت: باغ پرندگان، بوستان هزار هکتاری، مجموعه ارگ شمعدانی، مجموعه شهر بازی بوستان غدیر و بوستان علوی و بیش از ۳۰ مرکز رفاهی و تفریحی و گردشگری از جمله فضاهای تفریحی، گردشگری است که در شهر قم وجود دارد.

این روزها مسافران و زائران شهر کریمه اهل بیت (ع) در هنگام ورود به شهر قم، با صدای شادی و خنده کودکان روبه‌رو

بازگشایی شهر بازی سرزمین شادی با مساحت ۴۵ هزار متر مربع و قدمت بیش از ۳۰ سال، اوقات خوبی را در تابستان سال جاری برای کودکان و نوجوانان شهر قم رقم خواهد زد. مجموعه شهر بازی سال‌ها به صورت غیرفعال و غیراستاندارد بود که با مشارکت بخش خصوصی، شاهد افتتاح یکی از بهترین فضای‌های شادی و شهر بازی‌ها در شهر قم هستیم. بیش از ۲۵ دستگاه مکانیکی و فضای آزاد و ۲۵ دستگاه بازی در فضای مجازی در این مجموعه وجود دارد و اکثر سنین رو

چرا شهر بازی می‌سازیم؟

گردشگران داخلی و خارجی را به خود جلب کنند. این موضوع می‌تواند به توسعه اقتصادی شهر، ایجاد فرصت‌های شغلی جدید و افزایش درآمد‌های محلی کمک کند. از طرفی بسیاری از شهر بازی‌ها دارای بخش‌های آموزشی و تعاملی هستند که کودکان می‌توانند از طریق بازی و تفریح مهارت‌های جدیدی را یاد بگیرند و دانش خود را گسترش دهند. این نوع فضاهای می‌توانند به ارتقای مهارت‌های اجتماعی، حل مسئله و خلاقیت کودکان کمک کنند و در نهایت وجود شهر بازی‌ها می‌تواند به افزایش کیفیت زندگی در شهرها کمک کند. این مکان‌ها فضایی برای فرار از زندگی روزمره و لذت بردن از لحظات شاد و مفرح فراهم می‌کنند. این محیط‌ها می‌توانند به عنوان نمادهای شهری شناخته شوند و به هویت و برند شهر کمک کنند. این مکان‌ها می‌توانند جزء مهمی از فرهنگ و تاریخ شهر شوند و حس تعلق و افتخار به شهر را در بین ساکنان تقویت کنند. شهر بازی‌ها فضایی امن و مناسب برای تفریح خانواده‌ها فراهم می‌کنند، جایی که والدین می‌توانند به همراه کودکان خود از لحظات شادی‌بخش و سرگرم‌کننده بهره‌مند شوند.

ایجاد و راهاندازی شهر بازی‌ها در شهرها دارای اهمیت و ضرورت‌های چندگانه‌ای است که بر جنبه‌های مختلف زندگی شهری و جامعه تأثیر گذار است. شهر بازی‌ها فضایی برای تجمع و تعامل اجتماعی فراهم می‌کنند. این مکان‌ها به خانواده‌ها، دوستان و افراد جامعه فرصتی می‌دهند تا با هم وقت بگذرانند و روابط اجتماعی خود را تقویت کنند. این امر به ویژه در دنیای امروز که افراد بیشتر وقت خود را به صورت انفرادی و با دستگاه‌های الکترونیکی می‌گذرانند، اهمیت بیشتری پیدا می‌کند. از سوی دیگر فعالیت‌های فیزیکی و تفریحی در شهر بازی‌ها می‌تواند به بهبود سلامت جسمانی و کاهش استرس و اضطراب کمک کند. همچنین، فضای شادی‌آور و سرگرم‌کننده شهر بازی‌ها می‌تواند تأثیرات مثبتی بر روحیه و سلامت روانی افراد داشته باشد. علاوه بر این‌ها شهر بازی‌ها کودکان و نوجوانان را تشویق به فعالیت بدنی می‌کنند. این امر می‌تواند به کاهش مشکلات مرتبط با چاقی و کم‌تحرکی در این گروه‌های سنی کمک کند و عادات‌های سالم‌تری را در آن‌ها شکل دهد. از همه این‌ها مهمتر شهر بازی‌ها می‌توانند جاذبه‌های گردشگری مهمی باشند که

نوستالژیک ۷۲ تن سارد ریال اعتبار

یک دهه تحول در پروژه‌های نشاط اجتماعی

شاید کسانی که در یک دهه گذشته به قم سفر می‌کردند، کمبود یا حتی نبود فضاهای گردشگری و تفریحی را از موانع جدی طولانی شدن سفر خود به شمار می‌آوردند. به گونه‌ای که هر چند زیارت بانوی کرامت به مذاقشان شیرین بود اما برای اترق چند روزه در شهر قم و به گردش بردن کودکان و نوجوانان، امکانات چندانی وجود نداشت. در این طول این ۱۰ سال اما ورق بازگشت و پروژه‌های تفریحی و گردشگری بسیاری راه‌اندازی شده یا آنهایی که به دلایل مختلف از جمله مشکلات حقوقی متوقف بودند، احیا شدند. رسیدن فضای سبز شهر قم از ۱۵ میلیون متر مربع در سال ۱۳۹۴ به ۲۷ میلیون متر مربع در سال جاری، سرانه بیش از ۲۰ متری فضای سبز، بوستان هزار هکتاری که ۳۰۰ هکتار از آن تکمیل شده، افتتاح ۳۰ مجموعه تفریحی در شهر قم مانند تله سیژ بوستان علوی، شهر بازی غدیر، شهر بازی علوی، کهکشان غدیر، باغ گیاه شناسی، مجموعه آبشار، مجموعه گردشگری بوستان فدک، پارک آب و تاب، ارگ شمعدانی، سورتمه ریلی بوستان علوی و... از جمله اقداماتی هستند که به نوعی تحول در پروژه‌های تفریحی و ورزشی محسوب می‌شوند. در این میان، شهر بازی میدان ۷۲ تن به دلیل خاطرات بسیاری از دهه شصتی و دهه هفتادی‌های قمی که با خود حمل می‌کرد، حسرتی بود که سال‌ها مردم قم از آن صحبت می‌کردند. وضعیت خالی و خاک گرفته این شهر بازی که در ورودی شهر تهران به قم قرار دارد، برای بسیاری سوال برانگیز بود. حالا در دهه کرامت، مراسم رسمی افتتاح این شهر بازی در فضایی شاد و صمیمی برگزار و ساعتی بعد صدای خنده کودکان در این شهر بازی که حالا نامش سرزمین شادی است، طنین‌انداز شد. حالا دیگر مردم از حوالی میدان ۷۲ تن همیشه صدای خنده و فریادهای شادی خواهند شنید و اهالی سه منطقه کمتر برخوردار شهری، یک شهر بازی در نزدیکی محل زندگی خود خواهند داشت. شهر بازی که در حال حاضر با سرمایه‌گذاری ۹۰ میلیارد تومانی، فاز نخست آن راه‌اندازی شده و در فاز دوم و سوم، هیجان‌انگیزتر، شادی بخش تر و متنوع تر خواهد شد.

برگزاری نشست مدیران عامل سیما و منظر کلان شهرهای کشور

برنامه‌های این نشست بود. همچنین حسن کریمدادی، رئیس کمیسیون خدمات شهری و محیط‌زیست شورای اسلامی شهر مشهد در این نشست از دو مدیرعامل بازنشسته در شهرهای یزد و اصفهان تقدیر کرد. بازدید اعضای کمیته کلان شهرها از بوستان کشاورزی شهری، تصفیه‌خانه پساب لوکال چهل بازه و بیست و یکمین نمایشگاه گل و گیاه مشهد از

دیگر برنامه‌های جنبی این نشست بود. خاطرنشان می‌کند دبیرخانه دائمی کمیته سیما، منظر و فضای سبز کلان شهرهای کشور در شهر قم قرار دارد و پیام جوادیان مدیرعامل سازمان سیما، منظر و فضای سبز شهری شهرداری قم مدیریت این نشست را بر عهده داشت.

سی و سومین نشست کمیته تخصصی سیما و منظر و فضای سبز شهری کلان شهرهای کشور با حضور مدیران مجمع شهرداران کلان شهرها، رؤسا و مدیران عامل سازمان‌های سیما، منظر و فضای سبز شهرداری‌های کشور در مشهد مقدس برگزار شد. ارائه گزارش و قرائت و بررسی مصوبات جلسه گذشته، مروری بر تجربه تهیه طرح موضوعی و جامع فضای

سبز شهر تهران، بررسی ساختار جدید سازمانی پیشنهاد شده توسط وزارت کشور، بررسی وضعیت بحران کم‌آبی و راهکارهای مقابله با آن، بررسی نتایج جلسات کارشناسی فهارست بهای نگهداری از فضای سبز، و تقدیر از مدیران عامل بازنشسته شهرهای یزد و اصفهان از جمله

تقدیر از دو مدیر عامل بازنشسته سازمان‌های سیما و منظر در نشست کلان شهرها

در سی و سومین نشست مدیران عامل سازمان‌های سیما، منظر و فضای سبز شهرداران کلان شهرهای کشور از دو مدیر عامل بازنشسته تقدیر شد. در سی و سومین نشست مدیران عامل سازمان‌های سیما، منظر و فضای سبز مجمع شهرداران کلان شهرهای کشور که در مشهد مقدس برگزار شد توسط مهندس کریمدادی رئیس کمیسیون خدمات شهری و محیط‌زیست شورای اسلامی شهر مشهد از دو مدیر عامل بازنشسته شهرهای اصفهان و یزد تقدیر شد. متن این پیام تقدیر بدین شرح است: جناب آقای عرفان منش / جناب آقای مهندس منصوری زاده، سلام علیکم. بدون تردید توسعه حفظ و نگهداری از فضای سبز و توجه به سیما و منظر شهرهای کشور عزیزمان ایران و تلاش برای تأمین آرامش امنیت و سلامت شهروندان، جایگاهی بس ارزشمند در نزد پروردگار متعال داشته و هیچگاه فراموش شدنی نیست. و چه غرور آفرینند آن عزیزی که در کمال صداقت و درستکاری، بیش از سی سال از بهترین سال‌های عمر خود را در سنگر خدمت گذراندند و در جهت تحقق اهداف مدیریت شهری، خالصانه از هیچ کوششی دریغ نوزیدند و با پذیرش غم و شادی و با توکل به ایزد منان در کنار سایر همسنگران از جان و مال خود گذشتند و اینک با کوله باری از تجربه سنگر را به دیگران می‌سپارند. اکنون که به افتخار بازنشستگی نایل آمده‌اید، شایسته است از زحمات بی دریغ، مساعی ارزشمند و اهتمام ویژه جنابعالی در طول مدت خدمت تشکر و قدردانی نموده، توفیق روزافزون شما و خانواده گرانقدرتان را از درگاه احدیت مسئلت نمایم. امید است در پرتو عنایات حق همواره در کلیه شئون زندگی موفق و مؤید باشید. دکتر مهدی یعقوبی / رئیس کمیسیون خدمات شهری و محیط‌زیست کلان شهرها کشور. خاطرنشان می‌کند آقایان مهندس کاشفی و مهندس حق شناس به ترتیب به عنوان مدیران عامل جدید شهرهای یزد و اصفهان منصوب شدند و به نمایندگی لوح تقدیر مدیران بازنشسته را دریافت نمودند.

تشکیل نخستین جلسه اتحادیه سازمان‌های خدمات شهری شهرداری‌های کشور

مسعود احمدی مدیرکل دفتر محیط‌زیست و خدمات شهری سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌ها از برگزاری نخستین جلسه اتحادیه سازمان‌های خدمات شهری شهرداری‌های کشور در سال جاری خبر داد و گفت: در این جلسه دکتر پیام جوادیان مدیرعامل سازمان سیما، منظر و فضای سبز شهری شهرداری قم به عنوان عضو و دبیر هیأت مدیره این اتحادیه انتخاب شد. مدیرکل دفتر محیط‌زیست و خدمات شهری سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌ها در این خصوص اظهار داشت: اتحادیه سازمان‌های خدمات شهری شهرداری‌های کشور مجموعه‌ای متشکل از پنج سازمان زیرمجموعه شهرداری‌ها است که در سازمان خدمات شهری شکل گرفته است. مسعود احمدی افزود: سازمان سیما، منظر و فضای سبز شهری، سازمان آرامستان‌ها و سازمان ساماندهی میوه و تره‌بار خدمات ایمنی، سازمان آرامستان‌ها و سازمان ساماندهی میوه و تره‌بار شهرداری‌های کشور زیرمجموعه این اتحادیه هستند. وی گفت: هدف از ایجاد این اتحادیه شکل‌گیری تشکیلاتی جهت ارتقای این پنج سازمان، است تا با هم‌اندیشی، بهترین راه‌حل را برای حل مشکلات داشته باشند و بستر مناسبی برای انتقال تجربیات فراهم شود. وی عنوان کرد: نخستین مجمع این اتحادیه سال گذشته و دومین مجمع اتحادیه ماه گذشته برگزار و اساسنامه نهایی آن تدوین شد. مدیرکل دفتر محیط‌زیست و خدمات شهری سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌ها ادامه داد: دومین جلسه هیأت مدیره تشکیل و تصمیماتی برای شروع کار در این اتحادیه اخذ و همچنین مدیرعامل، رئیس و دبیر هیأت مدیره انتخاب شد و اتحادیه رسماً کار خود را آغاز کرد. وی گفت: بنده به

عنوان رئیس انتخاب شدم و آقای پیام جوادیان به عنوان دبیر هیأت مدیره برگزیده شدند؛ آقای مهندس محتواس به عنوان مدیرعامل از طرف اعضای هیأت مدیره پیشنهاد شدند که طی مراحل قانونی تأیید خواهند شد. احمدی با بیان اینکه اتحادیه خدمات شهری بیش از ۴۰۰ سازمان زیرمجموعه دارد، گفت: ایجاد اتحادیه و همکاری این سازمان‌ها با هم، پتانسیل بسیار بزرگی برای رفع مسائل و مشکلات سازمان‌ها و کمک به آن‌ها در حوزه‌های مختلف آموزشی، تأمین ماشین‌آلات و تجهیزات، استفاده از تکنولوژی‌های به‌روز و ارتقای خدمات‌رسانی در این حوزه را فراهم می‌کند و محفلی برای هم‌افزایی هر چه بیشتر سازمان‌های خدمات شهری و همچنین ارتباط موثرتر آنان با مجموعه وزارت کشور خواهد بود.

بازدید ۵۰ هزار نفر

از رویداد تابستانه گل‌های اطلسی

مدیرعامل سازمان پارک‌ها و فضای سبز شهرداری مشهد گفت: رویداد تابستانه اطلسی‌ها با هدف نمایش نژادها و رنگ‌های مختلف و چشم‌نواز گل‌های اطلسی و تنوع این گونه از یکم تا هفتم تیر در باغ مشهد برگزار شد و ۵۰ هزار نفر از این رویداد تابستانه بازدید کرده‌اند. حسین مختاری با اشاره به این که امسال دومین سال برگزاری رویداد تابستانه‌ای اطلسی در مشهد است گفت: پارسال ۱۹ هزار نفر از این رویداد بازدید کردند و امسال شاهد استقبال بیشتر شهروندان از این رویداد بودیم. وی افزود: در این رویداد ۲۲۵ هزار بوته از انواع گونه‌های این گل شامل نژادهای اطلسی پریپر، آویز، گل درشت در رنگ‌های مختلف در آلمان‌ها و پاکس‌های گل و در فضایی بالغ بر ۳ هزار متر مربع کاشته شد. مدیرعامل سازمان پارک‌ها و فضای سبز شهرداری مشهد گفت: در این رویداد علاوه بر مناظر زیبای گل‌های اطلسی، تعداد ۹۰ آلمان گل و فلاورباکس با گل‌آرایی زیبا، ۱۰ غرفه خوراکی و نوشیدنی تابستانه، ۲ کافه ون، ۶ غرفه فروش صنایع دستی، برگزاری مسابقات شاد کودکان به شهروندان و زائران شهر بهشت ارائه شد. مختاری افزود: سازمان پارک‌ها و فضای سبز شهرداری مشهد در ایام سال جشنواره‌ها و برنامه‌های متنوعی را برای شهروندان شهر بهشت اجرا می‌کند که از آن جمله می‌توان به جشنواره طعم و رنگ پائیز، استقبال از بهار، نمایشگاه گل و گیاه، جشنواره گل‌های اطلسی اشاره کرد.

بوستان ویژه سالمندان در کرج گشایش یافت

بوستان فرهنگی تفریحی ویژه سالمندان با نام «جهان دیدگان» روز چهارشنبه در آیینی با حضور مدیران شهری در جهان‌شهر کرج گشایش یافت. علیرضا عاقلی رئیس سازمان سیما، منظر و فضای سبز شهرداری کرج در این آیین گفت: این بوستان در زمینی به مساحت ۳.۵ هکتار با امکانات ویژه ورزشی و تفریحی برای سالمندان احداث شده است. وی ادامه داد: برای احداث این بوستان ۱۵۰ میلیارد ریال از محل اعتبارات مدیریت شهری کرج هزینه شده است. علیرضا سعیدی عضو شورای اسلامی شهر کرج در آیین گشایش پارک جهان دیده گان کرج گفت: توجه به نیازهای اجتماعی و فرهنگی سالمندان در اولویت مدیریت شهری است. وی ادامه داد: اکنون در شرایطی هستیم که باید در حوزه‌های فرهنگی و اجتماعی از فناوری نوین بهره بگیریم که در بخش سالمندان نیز توجه به این مقوله ضروری است. سعیدی بیان کرد: دخالت مردم در تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری مسئولان و ورود جدی در عرصه حکمرانی از جمله مسئولیت‌های اجتماعی است که باید مورد توجه ویژه قرار گیرد.

استفاده از کارت و نوار زرد

برای مبارزه با آفات درختان شهر اصفهان

برای شکار حشرات بالغ آفات کلیدی درختان، امسال از نوار زرد و کارت زرد جلب‌کننده حشرات به‌عنوان تجهیزات غیرشیمیایی استفاده شده است. مدیرعامل سازمان پارک‌ها و فضای سبز شهرداری اصفهان گفت: سال جاری برای شکار حشرات بالغ آفات کلیدی درختان از جمله زنبور مینوز نارون، سوسک برگ‌خوار نارون و پسپیل زیتون، از نوار زرد و کارت زرد جلب‌کننده حشرات به‌عنوان تجهیزات غیرشیمیایی استفاده شده که این اقدام تأثیر بسزایی در مدیریت آفات داشته است. مجتبی حق‌شناس افزود: با توجه به استفاده گسترده از آفت‌کش‌های شیمیایی که موجب بروز بیماری‌ها، اختلالات فیزیولوژیکی در بدن انسان، از بین رفتن سایر موجودات و افزایش مقاومت آفات به این ترکیبات می‌شود، همچنین یافتن روش‌های جایگزین مبارزه شیمیایی همچون استفاده از مواد ارگانیک، مبارزه بیولوژیک و مدیریت تلفیقی همواره یکی از مهم‌ترین دغدغه‌های اصلی سازمان پارک‌ها و فضای سبز شهرداری اصفهان به‌شمار می‌آید.

افزایش فضای سبز اهواز با ساخت ۲۲ پارک محله‌ای

مدیرعامل سازمان پارک‌ها و فضای سبز شهرداری اهواز گفت: با ساخت ۲۲ پارک محله‌ای، فضای سبز این کلان‌شهر ۲۱ هکتار افزایش یافت. علی‌اصغر اسداللهی گفت: سازمان پارک‌ها و فضای سبز علاوه بر ایجاد محیط‌زیست شهری مناسب شهروندان و تفرجگاه‌های متناسب با اقلشار مختلف به دنبال ایجاد محیطی با درختان بومی و سازگار و گیاهان دارای هویت است، برای این کار نیازمند همراهی و همکاری شهروندان هستیم. وی افزود: از ابتدای دوره جدید مدیریت شهری با ساخت ۲۲ پارک محله‌ای ۲۱۱ هکتار به فضای سبز شهرداری اهواز اضافه شده است که علاوه بر آن پارک بانوان شهروند آماده بهره‌برداری است و پارک بانوان ولیعصر نیز ۱۱۴ اصله از انواع درختان نخل، مرکبات و توت کاشته شده است. اسداللهی ادامه داد: شعار ما هر خانواده یک درخت بود که در آن

خانواده‌ها یک درخت می‌کارند و تصاویر آن را برای ما ارسال می‌کنند، اما این شعار در نمایشگاه روایت خدمت نهادینه شد و در آن بوستان‌های میوه به صورت محلی بر اساس نظرات کارشناسان و موقعیت محلات تعریف شد که در آن نهال‌های بومی، سازگار و مثمر نخل، توت، نارنج و کاشته شد که شهروندان در زمینه حفاظت از آنها همراهی دارند و با احساس تعلقی که پیدا کرده‌اند پایدار خواهند

بود. وی با اشاره به اینکه درختان خاص اقلیم اهواز دیر زی هستند و سالیان سال باقی می‌مانند، گفت: برای اینکه فضای سبز پایدار داشته باشیم نیازمند شبکه آب خام هستیم که قرارداد طرح جامع آن پارسال منعقد شد و ۶ طرح انتقال آب خام از کارون به مناطق در حال طی کردن مراحل مناقصه است که با اجرای آن با توجه به حجم و هزینه آن تا ۳ سال آینده مشکل آب خام اهواز رفع می‌شود، علاوه بر آن طرح تسویه فاضلاب برای تأمین آب خام نیز در حال طی فرایند مناقصه قرار دارد و در صورت اجرا بخشی از نیاز فضای سبز به آب خام برطرف می‌شود. اسداللهی می‌گوید: در طرح تفصیلی شهر اهواز ۲۲ میلیون متر مربع فضای سبز پیش‌بینی شده است که ۱۴ میلیون متر مربع آن موجود و برای باقیمانده آن نیازمند توسعه فضای سبز هستیم که با توسعه شبکه آب خام محقق می‌شود.

تأکید شهردار به توسعه کمر بند سبز شیراز

باغات، پارک‌ها و فضای سبز معروف است، بخشی از آن به دلیل وجود و زحمات شبانه روزی سبزیبانان است و قدردان این زحمات هستیم. وی ادامه داد: اگر شیراز امروز به عنوان شهر گل و بلبل معروف است و اگر بوی بهار نارنج موجب لذت و طراوت برای مردم و مسافرتین و زائرین است، همه به برکت وجود سبزیبانان است. شهردار شیراز خاطر نشان کرد: از سازمان سیما، منظر و فضای سبز شهری شیراز تقاضا دارم تا به امر فضای سبز، درختکاری و توسعه فضای سبز و کمر بند سبز ۵۵ هکتاری که مورد تأکید مسئولان استان به ویژه استاندار فارس است، توجه ویژه داشته باشد و هیچ نقطه‌ای در شهر شیراز به عنوان نقطه باز وجود نداشته باشد و هر نقطه‌ای در شهر شیراز که امکان کاشت درخت وجود دارد باید پیش بینی شود. اسدی اظهار کرد: قطع یک درخت قابل قبول نیست و برای صدور مجوز یک ساختمان مؤلفه اصلی آن باید این موضوع باشد که هیچ درختی قطع نشود. وی همچنین از سازمان سیما و منظر

شهردار شیراز گفت: از سازمان سیما، منظر و فضای سبز درخواست دارم تا به امر فضای سبز، درختکاری و توسعه فضای سبز و کمر بند سبز ۵۵ هکتاری که مورد تأکید مسئولان استان به ویژه استاندار فارس است، توجه ویژه داشته باشد. محمدحسن اسدی در آئین نکوداشت و تجلیل از سبزیبانان شریف و زحمتکش کلان‌شهر اظهار کرد: بر اساس پیشنهاد شهرداری و مصوبه شورای اسلامی شهر شیراز، انتخاب یک روز در سال به عنوان روز سبزیبانان تعیین و مشخص شد و امید است این روز منشأ بسیار خوبی برای ارتقا و سرسبزی بهتر کلان‌شهر شیراز باشد. وی افزود: نیروی زحمتکش سبزیبان در سرما و گرما برای حفظ و نگهداری و توسعه درختان و فضای سبز کلان‌شهر شیراز تلاش بسیاری دارند. شهردار شیراز تصریح کرد: در سال گذشته توسط سازمان سیما، منظر و فضای سبز شهرداری شیراز بالغ بر ۳ میلیون بذر کاشته شد و ۰۵۳ هزار نهال غرس شد. اسدی اضافه کرد: اگر امروز شهر شیراز به عنوان یک شهر سرسبز با

و فضای سبز درخواست کرد تا شرایطی برای شهروندان فراهم کنند تا به صورت رایگان نهال دریافت کنند. شهردار شیراز در پایان خاطر نشان کرد: باید فضای سبز و گل و گلکاری را در شهر شیراز مردمی‌سازی شود و این بستر باید فراهم شود و موضوع آب که امروز مهم‌ترین مؤلفه است باید این موضوع مد نظر باشد، چرا که مردم شیراز مردم بسیار خوبی هستند و بخشی از این خوبی به دلیل علاقه به گل و گیاه است و باید این بستر را فراهم کرد.

بودجه ۴۰۰ میلیارد تومانی سازمان سیما، منظر و فضای سبز شهرداری تبریز برای سال ۱۴۰۳

مدیرعامل سازمان سیما، منظر و فضای سبز شهرداری تبریز از تصویب بودجه ۴۰۰ میلیارد تومانی برای سال ۱۴۰۳ خبر داد و گفت: ۶۱ درصد از بودجه امسال سازمان سیما و منظر شهرداری تبریز عمرانی است. سیامک آسیایی اظهار کرد: بودجه سال ۱۴۰۳ سازمان سیما و منظر شهرداری تبریز با ۴۰

درصد رشد نسبت به سال گذشته به ۴۰۰ میلیارد تومان رسیده است. وی با بیان اینکه ۶۱ درصد از بودجه امسال سازمان سیما و منظر شهرداری تبریز عمرانی است، افزود: ۲۴۷ میلیارد از بودجه سازمان سیما و منظر شهرداری تبریز عمرانی و ۱۵۳ میلیارد تومان آن جاری است. وی با اشاره به منابع درآمدی بودجه سازمان سیما، منظر و فضای سبز شهرداری تبریز اعلام کرد: عوارض قطع درختان مبتنی بر آرا کمیسیون ماده ۷، درآمد حاصل از فروش گل و گیاه، درآمد وصولی بهای فضای سبز در سهم عوارض ساختمانی، درآمد حاصل دو درصد حق نظارت بر زیباسازی، مجوز ثبت شرکت، درآمد ناشی از خدمات پیمانکاری، درآمد تبلیغات شهری، درآمد حاصل از تابلوهای شهری، درآمد حاصل از عوارض ورودی پارک اتل گلی و فروش اموال غیرمنقول منابع درآمدی سازمان سیما و منظر شهرداری تبریز است. آسیایی با اشاره به پروژه‌های مصوب سازمان سیما، منظر و فضای سبز شهرداری تبریز عنوان کرد: زیباسازی و ساخت تندیس و سردیس و مبلمان شهری با ۲۰ میلیارد تومان، اصلاح سیستم روشنایی سطح شهر، آذین بندی خیابان تربیت در مناسبتهای نورپردازی مجسمه‌های سطح شهر، تعمیرات نورپردازی عمارت ساعت، نورپردازی پل شهید عباس دوران و پل شهید باکری، بازسازی اساسی سرویس بهداشتی اتل گلی و اصلاح سیستم نورپردازی و زیباسازی اتل گلی از جمله پروژه‌های سازمان سیما، منظر و فضای سبز شهرداری تبریز در حوزه نورپردازی است. وی با اشاره به پروژه‌های اتل گلی به این مجموعه خاطر نشان کرد: کف سازی و جدول گذاری در پیاده راه‌های فردوس، کف سازی دور استخر اتل گلی با ۱۵ میلیارد، تأمین نهاده‌ها و گل‌ها برای اتل گلی، خرید تجهیزات برای تأمین گل و گیاه با ۴۵ میلیارد، دیون عمرانی با پنج میلیارد و یکصد میلیون، مدیریت بهینه آب خام با سه میلیارد، تجهیز پارک اتل گلی به دوربین، تعمیر و تجهیز ماشین‌آلات با هفت میلیارد، کمک به تهیه سامانه با یک میلیارد، تعمیر و تجهیز اتل گلی با یک میلیارد، تهیه تجهیزات اداری با ۵۰۰ میلیون و تعمیر و تجهیز چاه‌های عمیق با ۱۵ میلیارد بخش دیگری از پروژه‌های سازمان سیما، منظر و فضای سبز شهرداری تبریز در سال جاری است. آسیایی با اشاره به برگزاری چهارمین سمپوزیوم مجسمه‌سازی با اعتبار هفت میلیارد تومان یادآور شد: طراحی و تجهیز نقاشی‌های دیواری با دو میلیارد، بدنه سازی اتوبان کسایی با ۱۵ میلیارد، مطالعات جامع فضای سبز با دو میلیارد، خرید درخت و درختچه و خرید نهال با ۱۵ میلیارد، طراحی تابلو شهری با یک میلیارد و ۵۰۰ میلیون، توسعه و بهسازی پارک اتل باغی و زیباسازی آن با ۱۰ میلیارد، مطالعات پارک عباس میرزا، اجرای تقویم فرهنگی اجتماعی با ۱۰ میلیارد، احداث و توسعه پارک جنگلی عباس میرزا با ۲۰ میلیارد و پیاده سازی تولید انرژی پاک بخش دیگری از پروژه‌های مصوب امسال سازمان سیما و منظر شهرداری تبریز است. وی احداث پارک مادر و کودک با اعتبار ۶ میلیارد تومان را پروژه مهم دیگر معرفی و تأکید کرد: ساخت و نصب بیلبورد در سطح شهر با پنج میلیارد، تجهیز پارک عباس میرزا و اتل باغی با یک میلیارد، طراحی و اجرای طرح الحاق لونا پارک با اتل گلی با ۱۵ میلیارد، خرید تلویزیون شهری و تعمیرات آن با ۱۲ میلیارد، طراحی و زیباسازی در پارک شمیم پایداری با پنج میلیارد و اجرای تقویم برنامه‌های ورزشی با پنج میلیارد پروژه‌های بعدی پیش‌بینی شده سازمان سیما، منظر و فضای سبز شهرداری تبریز است.

مدیرعامل سازمان سیما، منظر و فضای سبز شهرداری تبریز گفت در راستای باززنده سازی خانه موزه استاد محمد حسین شهریار نسبت به طراحی و ساخت مجسمه هایپررئال و نصب در آن خانه موزه خبر داد و در ادامه به نصب پنج اثر برگزیده اولین سمپوزیوم مجسمه‌های فلزی در سطح شهر اشاره نمود همچنین در راستای پاسداشت شهدا و مفاخر تبریز با انتشار فرخوان ملی نسبت به اجرای سه مجسمه برنزی با ارتفاع ۴ متر اقدام شده است که در سالجاری در محل‌های تعیین شده نصب خواهد شد. وی با اشاره به مکان‌یابی اجرای شهرسازی نیز گفت: ۱۲ محل در سطح شهر برای اجرای مشارکتی شهرسازی بررسی و شناسایی شده است که اجرای شهرسازی در این محل‌ها در دست مطالعه و بررسی است.

اخبار کوتاه استان‌ها

سطح شهر که نیاز به کفپوش استاندارد دارند، در دستور کار قرار دارد

- **۲۷۰ آلمان و پرچم در شهر زنجان نصب شد**
رئیس سازمان سیما، منظر و فضای سبز شهرداری زنجان گفت: ۲۷۰ آلمان و پرچم در شهر زنجان نصب شد. مجید دوستی اظهار کرد: با فرارسیدن دهه نخست ماه محرم و ایام سوگواری سرور و سالار شهیدان امام حسین (ع)، به همت مجموعه زیباسازی، معابر، میادین، پیاده‌روها و بلوارهای سطح شهر با استفاده از ریسسه، پرچم و کتیبه‌های عزا سیاه‌پوش و با بنرهایی از مضامین
- **حسینیه ایران در عزای سالار شهیدان سیاه‌پوش شد**
سرپرست سازمان سیما، منظر و فضای سبز شهری شهرداری یزد از سیاه‌پوش شدن دارالعباده یزد و حسینیه ایران در عزای سید و سالار شهیدان، حضرت اباعبدالله الحسین (ع) خبر داد. محمدسعید کاشفی اظهار کرد: با هدف گسترش شعائر و ترویج فرهنگ عاشورایی اقدام نسبت به فضا سازی مناطق ۵ گانه شهرداری اقدام شده که از جمله آن می‌توان به ریسسه بندی در ۵۵ نقطه شهر با استفاده از ۴۰ هزار متر ریسسه اشاره کرد.

- **لزوم ارتقای سیمیا، منظر و فضای سبز شهری با بهره‌گیری از ظرفیت هنرمندان و نهادهای علمی**
شهردار شیراز در بازدید از سازمان سیما، منظر و فضای سبز شهری اعلام کرد: ساخت و نصب آلمان شهری باید به روز، طبق نیاز جامعه و با استفاده از ظرفیت هنرمندان و...
- **فضای شهر کرمانشاه با نصب ۱۵۰۰ متر مربع بنر محرمی شده است**
رئیس سازمان سیما، منظر و فضای سبز شهری شهرداری کرمانشاه گفت: فضای شهر کرمانشاه با نصب یک هزار و ۵۰۰ متر مربع بنر محرمی شده است.
- **فضای کمر بند سبز بجنورد بیش از میانگین کشوری است**
رئیس سازمان سیما، منظر و فضای سبز شهرداری بجنورد گفت: مرکز خراسان شمالی ۹۹۷ هکتار فضای سبز در حوزه کمر بند سبز و بیش از میانگین کشوری ایجاد کرده است.
- **نصب کف پوش ست‌های بازی کودکان در بوستان‌های شهر اراک**
سرپرست سازمان سیما، منظر و فضای سبز شهری شهرداری اراک گفت: در سال جاری ادامه نصب کفپوش ست‌های بازی کودکان در بوستان‌های

پژوهشکده

پژوهش‌های علمی نشان می‌دهد که ایجاد فضای سبز پایدار حتی در مناطق خشک و نیمه‌خشک دور از دسترس نیست. به همین منظور سازمان سیمما، منظر و فضای سبز با همکاری مرکز آموزش و تحقیقات کشاورزی و جهاد دانشگاهی استان قم در آذرماه سال ۱۴۰۲ نخستین همایش علمی راهبردهای توسعه فضای سبز در شهرهای حاشیه کویر با هدف و محوریت دریافت مقاله و نشست‌های تخصصی برگزار کرد. همایش ملی که با استقبال نخبگان، اساتید و مدیران حوزه فضای سبز شهری رو به رو شد. از این شماره نشریه نارون در صفحه پژوهشکده به مقالات منتشر شده در این همایش خواهیم پرداخت.

مهندس محمد باقر قربانی
مسئول آموزش سازمان

گسترش شهرها و تخریب محیط‌زیست در سال‌های گذشته نیاز انسان به برقراری ارتباط با طبیعت روز به روز بیشتر شده است و برقراری ارتباط با محیط‌زیست در شهرها جز با توسعه فضای سبز امکان‌پذیر نیست و به همین دلیل پرداختن به امر توسعه فضای سبز در شهرها و ایجاد فضای سبز پایدار امری ضروری است. مسأله توسعه فضای سبز پایدار مستقیماً با سلامت جامعه در ارتباط است. اهمیت این مسأله به حدی است که امروزه در دانشگاه‌ها و مراکز پژوهشی جهان نگاه ویژه‌ای به این مسأله می‌شود. از سویی دیگر موقعیت جغرافیایی شهرهای کویری ایران نیازمند نگاهی خاص به امر فضای سبز است. نگاه به جدیدترین

استفاده از فناوری نانو آفت‌کش‌ها در جهت هوشمندسازی و حفظ محیط‌زیست

نرگس کریمی، مهدی خانی، سیدسعید احمدی، امیرحسین خسروی، محمد علیجانی
کلمات کلیدی: آفت‌کش، نانو کپسول، محیط زیست

در کشاورزی سنتی، طیف وسیعی از آفت‌کش‌های شیمیایی و بیولوژیکی برای کنترل قارچ‌ها، ویروس‌ها، حشرات، نماتدها و انگل‌ها استفاده می‌شود که استفاده نادرست از آنها منجر به مقاومت پاتوژن‌ها و آلودگی محیط زیست می‌شود. بنابراین باید آفت‌کش‌ها یا مواد جدیدی تولید شود که بتواند آلودگی محیط و مقاومت پاتوژن‌های ناشی از آفت‌کش‌های سنتی را کاهش دهد. نانوتکنولوژی در دهه‌های اخیر در زمینه‌های مختلف از جمله صنایع غذایی، داروسازی، آفت‌کش‌ها و... رشد قابل توجهی داشته است. نانو آفت‌کش‌ها به دلیل سطح بالاتر، تحرک و حلالیت بیشتر و همچنین سمیت کم که منجر به امکان حذف حلال آلی می‌شود، موثرتر از آفت‌کش‌های معمولی هستند. همچنین باعث کنترل رهایش آفت‌کش‌ها از نانو ذرات، حفاظت آفت‌کش‌ها در برابر عوامل محیطی مانند نور و گرما، کاهش غلظت مصرفی و عدم بروز مقاومت آفات به آفت‌کش‌ها می‌شود. نانوفرمولاسیون‌ها، نانومولسیون‌ها و نانو کپسول‌ها تکنیک‌های مختلفی مبتنی بر فناوری نانو هستند که برای کنترل آفات استفاده می‌شوند. در این مقاله به استفاده از فن آوری نانو در ساخت آفت‌کش و اثرات بهینه آن در مقایسه با نوع معمولی آن می‌پردازیم.

است. سیستم متمرکز فعلی اگرچه مزایایی به همراه دارد، ولی امکان استفاده بهینه از پساب به علت مشکلات بهره برداری و انتقال ۳۲ کیلومتری فاضلاب به تصفیه خانه و همچنین ظهور تقاضاهای جدید در نقاط دیگر شهر را ندارد. با بررسی فنی و اقتصادی گزینه‌های مختلف بر اساس نیازهای آبی جدید و کاربری‌های مختلف منطقه، امکان سنجی احداث تصفیه خانه غیر متمرکز، به منظور رفع چالش‌های آبیاری فضای سبز شهری و تامین نیازهای صنایع فولادی شهرک سلفچگان مورد تأیید است. حاصل بررسی اطلاعات شهری قم بیانگر آنست که برای استفاده بهتر از پساب تصفیه شده در فضای سبزی خصوصاً شهرهای حاشیه کویر، به کارگیری تصفیه‌خانه غیرمتمرکز در محدوده شهرک پردیسان قم الزامی است.

بررسی چالش‌های آبیاری فضای سبز شهری با استفاده از پساب در شهر حاشیه کویری قم

عبدالهادی مطهری
واژگان کلیدی: تصفیه خانه متمرکز فاضلاب، پساب، فضای سبز شهری، حاشیه کویر

در اقصی نقاط دنیا استفاده از پساب به عنوان یک منبع آب جایگزین، افزایش یافته است. رویکرد جهانی، نشان دهنده افزایش روزافزون استفاده از این منبع غیرمتعارف برای مصارف مختلف از جمله آبیاری فضای سبز شهری در کشورهای توسعه‌یافته و در حال توسعه است. جانمایی تصفیه خانه‌های فاضلاب بر اساس اطلاعات حاصل از مطالعات پایه، ارزیابی محل و چگونگی استفاده مجدد از پساب، به دو روش متمرکز و غیر متمرکز صورت می‌گیرد. در این میان نوع و مکان استفاده مجدد از پساب در شهرهای بزرگ از مهم‌ترین مسائل فنی، اقتصادی و دغدغه‌های اجتماعی اینگونه طرح‌ها است. در این پژوهش به بررسی چالش‌های استفاده از پساب ناشی از تصفیه خانه متمرکز شهر قم جهت استفاده در فضای سبز شهری پرداخته شده

قرارگیری ایران در کمربند خشک دنیا، باعث شده ۳۳ استان کشور در شرایط بیابانی به سر ببرد. در این استان‌ها بارندگی بسیار کم و پوشش گیاهی پراکنده است که سبب ایجاد پدیده مخرب فرسایش بادی شده است. این پدیده می‌تواند منجر به تعطیلی مدارس، لغو پرواز هواپیماها، اختلال در عملکرد نیروگاه‌های برق، کاهش منابع آب، اختلال در سیگنال‌های تلویزیونی و افزایش تعداد مراجعات به کلینیک‌ها به دلیل مشکلات تنفسی می‌گردد و خطر بزرگی برای کشاورزی، جاده‌ها، راه‌آهن‌ها و سامانه‌های ارتباطات و مواصلاتی بوجود می‌آورد. به منظور کنترل فرسایش بادی، راهکارهای مختلفی مطرح شده است. از جمله آن، استفاده از روش‌های بیولوژیک مانند بادشکن‌ها است. انتخاب گونه گیاهی سازگار در طراحی بادشکن زنده به شیوه‌ای که بهترین عملکرد را در

بهبود تحمل به خشکی در چمن چماناوش بلند با بکارگیری تنظیم‌کننده سالیسیلیک اسید و اعمال پیش‌تیمار تنش خشکی

مریم صفاری، محمد مهدی مجیدی
واژه واژگان کلیدی: خشکی، چماناوش بلند، سالیسیلیک اسید، پیش تیمار (SA)

خشکی از مهم‌ترین تنش‌های غیر زیستی است که رشد و تولید گیاهان زراعی را تحت تاثیر قرار میدهد. این پژوهش با هدف مطالعه پیامدهای بکارگیری سالیسیلیک اسید تحت تنش خشکی و رخداد پیش تیمار تنش خشکی در مقایسه با یکبار تنش خشکی بر روی صفات مورفولوژیک و فیزیولوژیک در ژنوتیپ‌های چماناوش بلند انجام شد. برای این منظور، هشت ژنوتیپ چماناوش بلند ۲۱ (تحت پنج سطح تنش خشکی MS ۱، MS ۲، MS ۳، MS ۴، MS ۵، MS ۶، MS ۷، MS ۸) (به صورت تجزیه مرکب یک آزمایش فاکتوریل در قالب طرح کاملاً تصادفی در گلخانه مورد) H₂O و C₂D₁t₁D₂t₂D₃t₃D₄t₄D₅t₅D₆t₆D₇t₇D₈t₈ (بررسی قرار گرفتند. نتایج این پژوهش نشان داد که تنوع قابل ملاحظه‌ای در ژرم پلاسما مورد مطالعه و سطوح تنش خشکی از نظر بیشتر عملکرد

کاهش سرعت باد داشته باشد، از اهمیت زیادی برخوردار است. به رغم محدودیت‌های طبیعی حاکم بر ماسه زارها و گرد و غبارهای ناشی از آن گونه‌های نسبتاً متنوعی به صورت پراکنده در این مناطق مستقر شده اند، شناسایی ویژگی‌های فیزیولوژیکی و فنولوژیکی آن‌ها می‌تواند ما را در انتخاب نوع گونه و نحوه استقرار آن‌ها یاری کند. با توجه به اهمیت ماسه زارها در ایجاد گرد و غبار در این پژوهش به معرفی برخی از گیاهان ماسه دوست که به عنوان بادشکن قابل استفاده است مانند شور ماسه دوست، عروس ماسه زار و... پرداخته می‌شود. پیشنهاد می‌شود در صورت کنترل فرسایش بادی با استفاده از بادشکن زنده، منطقه مورد نظر بررسی و گیاهی که مطابق شرایط اکولوژیکی و اقلیمی منطقه باشد انتخاب شود تا عملکرد بهتری داشته باشد.

معرفی برخی از گیاهان ماسه دوست بومی در طراحی فضای سبز شهرهای بیابانی

گلنوش سوار تندرو، علی سلیمی، مهدیه شاکر
واژگان کلیدی: کلید واژه: بادشکن زنده، بیابان، پوشش گیاهی، فرسایش بادی، ماسه زار

قرارگیری ایران در کمربند خشک دنیا، باعث شده ۳۳ استان کشور در شرایط بیابانی به سر ببرد. در این استان‌ها بارندگی بسیار کم و پوشش گیاهی پراکنده است که سبب ایجاد پدیده مخرب فرسایش بادی شده است. این پدیده می‌تواند منجر به تعطیلی مدارس، لغو پرواز هواپیماها، اختلال در عملکرد نیروگاه‌های برق، کاهش منابع آب، اختلال در سیگنال‌های تلویزیونی و افزایش تعداد مراجعات به کلینیک‌ها به دلیل مشکلات تنفسی می‌گردد و خطر بزرگی برای کشاورزی، جاده‌ها، راه‌آهن‌ها و سامانه‌های ارتباطات و مواصلاتی بوجود می‌آورد. به منظور کنترل فرسایش بادی، راهکارهای مختلفی مطرح شده است. از جمله آن، استفاده از روش‌های بیولوژیک مانند بادشکن‌ها است. انتخاب گونه گیاهی سازگار در طراحی بادشکن زنده به شیوه‌ای که بهترین عملکرد را در

کاهش سرعت باد داشته باشد، از اهمیت زیادی برخوردار است. به رغم محدودیت‌های طبیعی حاکم بر ماسه زارها و گرد و غبارهای ناشی از آن گونه‌های نسبتاً متنوعی به صورت پراکنده در این مناطق مستقر شده اند، شناسایی ویژگی‌های فیزیولوژیکی و فنولوژیکی آن‌ها می‌تواند ما را در انتخاب نوع گونه و نحوه استقرار آن‌ها یاری کند. با توجه به اهمیت ماسه زارها در ایجاد گرد و غبار در این پژوهش به معرفی برخی از گیاهان ماسه دوست که به عنوان بادشکن قابل استفاده است مانند شور ماسه دوست، عروس ماسه زار و... پرداخته می‌شود. پیشنهاد می‌شود در صورت کنترل فرسایش بادی با استفاده از بادشکن زنده، منطقه مورد نظر بررسی و گیاهی که مطابق شرایط اکولوژیکی و اقلیمی منطقه باشد انتخاب شود تا عملکرد بهتری داشته باشد.

همایش علمی راهبردهای توسعه فضای سبز در شهرهای حاشیه کویر

آفتاب سوختگی در درختان و درختچه‌های فضای سبز

مقدمه:

بخش اول

باعث خسارت مستقیم (تخریب بافت گیاهی) یا خسارت غیرمستقیم (افزایش تبخیر سطحی گیاه) می‌شود به همین دلیل می‌بایست تنش‌های مختلف و راهکارهای جلوگیری و یا کاهش این نوع تنش‌ها را شناخته و در زمان مناسب استفاده کنیم. فراهم نمودن شرایط مناسب دمایی در فضای سبز شهری تقریباً غیر ممکن است از این رو انتخاب گیاهان مقاوم نسبت به دمای بالا و یا اصلاح گونه‌های گیاهی که بتواند دمای زیاد را تحمل کند بهترین روش برای مقابله با اثرات تنش‌های مستقیم ناشی از آفتاب سوختگی است. با این حال برای کاهش خسارت این پدیده ویرانگر در سایر گونه‌های کشت شده در فضای سبز اهمیت دارد. همانطور که می‌دانیم پیشگیری در زمان مناسب بهترین راهکار می‌باشد. بسیاری از راهکارهای ساده اگر در زمان مناسب (زمان پیشگیرانه) استفاده شوند، از صدمات جدی جلوگیری خواهند کرد. لذا در این دست‌ورالعمل راهکارهای پیشگیری از این موضوع برای استفاده کارشناسان و دوستداران فضای سبز ارائه شده است.

مهندس سید سعید علامه موسوی
مسئول کلینیک گیاه پزشکی سازمان

تنش گرمایی و آفتاب سوختگی یک مشکل عمده در اغلب مناطق نزدیک به خط استوا و با آب و هوای گرم و خشک می‌باشد و با توجه به تغییرات اقلیمی موجود، امکان افزایش خسارت‌های این پدیده در سال‌های آتی بیشتر می‌شود. هر ساله موجودات مختلف ساکن بر روی کره زمین در اثر تشعشعات نور خورشید و از بین رفتن گازهای گلخانه‌ای دچار صدمات آفتاب سوختگی تا سرطان پوست می‌شوند. درختان و گیاهان فضای سبز نیز از این موضوع مستثنی نبوده و به همین دلیل دچار تنش‌های مختلفی می‌گردند. اثرات شدید خسارت تشعشعات خطرناک خورشیدی بر تنه درختان و قسمت‌های سبز گیاه با از بین رفتن بافت‌های زنده بصورت «آفتاب سوختگی» ظاهر شده و این نوع تنش باعث خسارت‌های مستقیم و غیر مستقیم به گیاه می‌شود. تشعشعات فرابنفش خورشیدی به همراه دمای بالای زمین در روز

درختان نیز بیشتر خواهد بود. این نوع خسارت معمولاً در زمستان و در طرف جنوب و جنوب شرقی تنه و شاخه‌های درختان جوان و نهال‌ها به وجود می‌آید. در آفتاب سوختگی زمستانه از بین رفتن پوست و متورق شدن آن عمدتاً در ناحیه طوقه مشاهده می‌گردد که با علائم سرمازدگی توأم و همراه می‌باشد.

ب- آفتاب سوختگی تابستانه

گرمای شدید و طولانی مدت در مناطق گرم و خشک و یا کویری، به ویژه در ماه‌های تیر و مرداد باعث ایجاد خسارت در تاج و تنه و حتی ریشه درخت می‌گردد. عموماً خسارت آفتاب سوختگی در برگ درختان پهن برگ به صورت از بین رفتن کلروفیل و نهایتاً سرخ و قهوه‌ای شدن برگ‌ها بوجود می‌آید.

شکل ۳: اثرات خسارت آفتاب سوختگی در برگ درختچه برگ نو (تروئ)

شکل ۴: اثرات خسارت آفتاب سوختگی در گیاهان سایه پسند

اما عمده خسارت آفتاب سوختگی در درختان فضای سبز شهری در تنه درختان و در قسمت آفتاب گیرساعات ۱۲ تا ۱۵ در ماه‌های تیر ماه و مردادماه که معمولاً سمت جنوب غربی تنه درخت قرار می‌گیرد، بوجود می‌آید. در کنار رطوبت نسبی پایین و عدم مقاومت برخی از درختان فضای سبز شهری (مانند درخت زبان گنجشک و زیتون تلخ) به طور کلی شرایطی فراهم می‌آید که نتیجه آن از بین رفتن سریع بافت پوست تنه درخت بصورت متورم شدن می‌باشد. در اثر آفتاب سوختگی

مستمر و شدید در طول تابستان و عدم رسیدگی و آبیاری مناسب، به مرور پوست درخت ورقه ورقه می‌شود. این نوع خسارت هم در درختان جوان و هم مسن دیده می‌شود.

شکل ۲: سرخ شدن تنه درخت در اثر آفتاب سوختگی

گیاه برای مقاومت بیشتر در برابر آفتاب سوختگی، برخی از سلول‌های در معرض نور خورشید را از فرم فتوسنتز و تولید به فرم غیر زنده فیبری و چوبی (در تنه‌ها و شاخه‌ها) یا چرمی و ضخیم (در برگ‌ها) تبدیل می‌کند. این سلول‌ها صرفاً نقش محافظتی داشته و معمولاً به رنگ نقره‌ای تغییر رنگ می‌دهند تا بتوانند انعکاس نور خورشید را داشته باشند. به همین دلیل برگ درختان بصورت چرمی و نقره‌ای رنگ شده و در تنه چنین درختانی بافت چوبی و لایه محافظتی ایجاد می‌شود. در چنین شرایطی رشد بقیه قسمت‌های گیاه تحت تأثیر این واکنش، کاهش می‌یابد و در واقع گیاه بیشتر توان خود را برای عبور از این تنش مصرف می‌کند.

انواع آفتاب سوختگی

همان‌طور که قبلاً اشاره شده آفتاب سوختگی بر روی قسمت سبز گیاه و یا قسمت چوبی گیاه حادث می‌شود. اثرات خسارت تشعشعات خورشیدی در قسمت سبز گیاه صرفاً در اوج گرمای تابستان رخ می‌دهد. در نوع آفتاب سوختگی تابستانه با از بین رفتن ساختارهای پروتئینی گیاه ابتدا ساختمان کلروفیل از بین رفته و کلروز و سفید شدگی برگ‌ها و گل‌ها حاصل می‌شود و پس از گذشت مدتی تمامی یا قسمتی از بافت سبز گیاه که در معرض نور خورشید قرار گرفته، نکروز و قهوه‌ای می‌شود. اگر آفتاب سوختگی به همراه تنش آبیاری همراه باشد در نتیجه به سرعت خم شدن و چروکیدگی برگ‌ها و بی‌حال شدن کلی گیاه رخ می‌دهد. آفتاب سوختگی بر روی قسمت‌های چوبی و قهوه‌ای گیاه می‌تواند در تابستان و یا حتی زمستان اتفاق بیافتد. آفتاب سوختگی زمستانه در روزهای سرد سال در اثر تابش مستقیم نور خورشید به تنه یا طوقه درختان باعث گرم شدن بافت‌های به خواب رفته می‌کند و به دلیل ایجاد اختلاف دمایی خسارت به بافت پوست گیاه وارد می‌شود آفتاب سوختگی زمستانه مخصوصاً بر روی برخی درختان گاهی باعث ایجاد خسارت به شکل ترک خوردگی در تنه یا طوقه و یا شاخه‌ها می‌گردد که در مواقعی نتایج جبران ناپذیری به صورت خشک شدن گیاه خواهد داشت.

الف- آفتاب سوختگی زمستانه

آفتاب سوختگی زمستانه درختان یکی از عارضه‌های معمول و خطرناک است که باعث ترک پوست یا ترکیدگی و ایجاد شکاف در درختان می‌شود. در ساعات گرم برخی از روزهای زمستان، نور خورشید عمود بر تنه درخت می‌تابد که باعث بالا رفتن درجه حرارت تا ۳۰ درجه سانتی‌گراد می‌گردد، در صورتیکه در طرف مقابل تنه درخت حرارت پوست زیر صفر درجه می‌ماند. اختلاف دمایی در روز و شب و همچنین در دو طرف تنه و شاخه درخت (قسمت مورد تابش قرار گرفته و قسمت سایه) موجب ایجاد این نوع خسارت می‌شود. در زمانی که برف در سطح زمین قرار گرفته باشد، اثرات خسارت بازتاب تشعشعات نور خورشید از سطح برف بر روی

تعریف آفتاب سوختگی در گیاهان

عبارت است از از بین رفتن ساختار سلول‌های گیاهی که در اثر افزایش آستانه تحمل دمایی سلول‌های گیاهی زنده درخت ایجاد می‌شود. آفتاب سوختگی در فصول تابستان و حتی زمستان ایجاد می‌شود.

واکنش گیاه به تنش آفتاب سوختگی و علائم خسارت در آن

گیاهان بر اساس نحوه و میزان تحمل دمایی به سه دسته کلی، سردادوست، معتدل دوست (مزوفیل) و گرما دوست تقسیم‌بندی می‌شوند (لویت، ۱۹۸۰). سرما دوست آن دسته از گیاهانی هستند که دمای آستانه بالای آنها بین ۱۵-۲۰ درجه سانتی‌گراد است. معتدل دوست آن دسته از گیاهانی هستند که دمای آستانه بالای آنها بین ۳۵-۴۵ درجه سانتی‌گراد بوده و آستانه تحمل گیاهان گرمادوست بیش از ۴۵ درجه سانتی‌گراد می‌باشد. تعداد کمی از گیاهان زینتی موجود در فضای سبز شهری وجود دارد که دمای بالاتر از ۴۵ درجه سانتی‌گراد را می‌تواند تحمل کنند. از میان این گیاهان، غالباً این درختان هستند که قابلیت تحمل چنین دماهایی را دارند و در میان درختان نیز گونه‌های خاصی هستند که می‌توانند این میزان دما را تحمل کنند. با افزایش دمای محیط و سطح برگ، میزان تبخیر از سطح سبز گیاه افزایش می‌یابد و با گذشت زمان در صورتی که گیاه نتواند این تعادل را حفظ کند، راهکارهای دیگری اتخاذ می‌کند.

برای مثال برخی از گیاهان برگ‌های خود را عمود و در راستای نور خورشید قرار می‌دهند تا کمترین سطح در برابر تابش خورشید را ایجاد کنند و یا در برخی از گیاهان (مانند سنجد) برگ‌ها برگشته و قسمت براق برگ در معرض آفتاب قرار می‌گیرد تا میزان جذب نور کمتر و بازگشت نور بیشتر شود. گیاهان در این شرایط روزنه‌های تعرق خود را می‌بندند و فعالیت و فتوسنتز خود را تا حدود زیادی متوقف می‌شود.

واکنش‌های گیاهی به تنش دمایی، یک فرآیند پیچیده بوده که به وسیله تعدادی از واکنش‌های مرتبط با هم انجام می‌گیرد. هر یک از واکنش‌ها تحت تأثیر تعدادی ژن کنترل می‌شود. در سال‌های اخیر توجه به نشانگرهای مولکولی و مکانهای ژنی وابسته به صفات باعث دست‌یابی به روش‌های جدید در واکنش به شرایط محیطی شده است (هووارت، ۲۰۰۶)

شکل ۱: عمود شدن و برگ‌گشت برگ‌های درخت سنجد با هدف کاهش تبخیر آب

گیاه برای افزایش قدرت ترمیم و جلوگیری از اثرات خسارت در قسمت‌هایی که در معرض مستقیم آفتاب هستند، شیره نباتی خود را به همراه آب فراوان را به این نواحی ارسال می‌کند. در داخل شیره نباتی ارسالی، میزان اسید آمینه و پروتئین‌های ضد استرس و ترمیم‌کننده افزایش می‌یابد. پروتئین و اسید آمینه به سرعت در اثر افزایش دمای محیط از حد آستانه از بین رفته و باعث مرگ بافت‌های سپر حرارتی (سلول‌های سطحی پوست) می‌گردد. به همین علت نواحی رو به آفتاب در درخت به رنگ سرخ تغییر رنگ می‌دهد.

مصاحبه نارون با شهردار

بوستان های ریه های تنفس

منطقه ۴ شهرداری قم یکی از مهم ترین و حساس ترین مناطق شهر است که در سال های اخیر تحول بزرگی در حوزه فضای سبز در آن شکل گرفته است. احداث چندین بوستان شهری از سویی و ایجاد بوستان ملی و بزرگ هزار هکتاری شهر قم که خود متشکل از چندین بوستان فراشهری است

سلام، خیلی متشکر و ممنونیم آقای مهندس که وقت خودتون رو در اختیار نارون قرار دادین با وجود مشغله های فراوان، اما خب تبیین دست آوردهای جنابعالی و همکاران بسیار مهم و با اهمیت است که نیاز شد تا در خدمت شما باشیم. بفرمایید که توسعه فضای سبز در شهرها چه اهمیت و ضرورتی دارد؟

خب یکی از وظایف شهرداری ها توسعه فضای سبز و ایجاد محیط های مفرح و قابل سکونت در شهرها و کاهش مشکلات زیست محیطی است تا شهروندان از محل زندگی و کار جدا شده و در آن به آرامش برسند. به همین دلیل نوارهای فضای سبزی، بوستان های محلی و جنگلی تعریف شده و شهرداری قم در سال های اخیر ورود جدی به این قضیه داشته و از سال ۹۴ جهش خاصی ایجاد شده و توسعه فضای سبز به عنوان اولویت مهم مورد تأکید مدیران شهری قم قرار گرفته است. بر همین اساس سیاست کلان شهرداری قم ورود به توسعه فضای سبز محلی، فرامحلی و جنگلی است و در این راستا اقدامات مفید و خوبی صورت گرفته است و حتی توسعه فضای سبز معابر هم در دستور کار قرار گرفته است.

در خصوص توسعه و گسترش فضای سبز دو دیدگاه اصلی وجود دارد. یکی اینکه شهر قم با توجه به شرایط اقلیمی نیازی به توسعه فضای سبز ندارد و دیگری اینکه ایجاد و توسعه فضای سبز با در نظر گرفتن شرایط فنی می تواند نقطه قوت این شهر زائرپذیر باشد. با توجه به اینکه جنابعالی به عنوان یکی از شهرداران جوان و با سابقه در مدیریت شهری قم نظر شما در این خصوص چیست؟

این موضوع سلیقه های نیست؛ برای انجام هر اقدامی باید مطالعات جامع آن صورت گیرد لذا «مطالعات جامع فضای سبز قم» انجام شد که ما طبق آن عمل می نماییم. شهرداری قم یک برنامه راهبردی ۲۰ ساله تا ۱۴۱۴ و یک برنامه عملکردی پنج ساله دارد که از سال ۱۳۹۴ آغاز شده است و ما با در نظر گرفتن موارد مطالعه شده تخصصی، استفاده از گونه های مقاوم به اقلیم قم، استفاده از پساب و سایر دستورالعمل های افزایش بهره وری فضای سبز را ایجاد و توسعه می دهیم. سال ها به توسعه فضای سبز قم کم توجهی شده است و شهر قم در گذشته سه بوستان دور شهر، سالاریه و ۷۲ تن را داشت اما پاسخگوی جمعیت مردم شهر قم نبود. مردم نیاز به تفرجگاه دارند. از طرفی باید روی گونه های مختلف مقاوم به اقلیم گرم و خشک قم مطالعه شود و گونه های مقاوم شناسایی و بنا به مقتضیات کاشت شوند و در مراحل مختلف از نظر کارشناسان و اهل فن استفاده شود. هم اکنون در طرح های مسکن ملی و جهش تولید مسکن، احداث ۲۸ هزار واحد مسکونی در سایت ۵۶۰ هکتاری در منطقه پردیسان شهر قم و ساخت وساز در سایت های ۴۸ و ۳۶ هکتاری را داریم که جمعیت زیادی از داخل و خارج شهر به این سایت ها منتقل می شوند که اغلب هم مجتمع سازی است و نیاز به افزایش سرانه فضای سبز شهری را بیشتر می کند. اینکه ما به سمت کاشت و ایجاد فضای سبز نرویم اقدام درستی نیست و فضای سبز شهر قم باید با کاشت گونه هایی که مورد مطالعه قرار گرفته توسعه یابد.

وضعیت فضای سبز منطقه ۴ چگونه است و لطفاً به بخشی از اقدامات در این بخش اشاره کنید؟

منطقه ۴ قم دارای ۱۲۹ بوستان شامل ۱۱۰ بوستان شهری و ۱۹ بوستان جنگلی است. مساحت کل فضای سبز شهر قم شش میلیون و ۲۳۹ هزار و ۹۰۳ متر مربع و سرانه فضای سبز شهر ۳۵.۴۱ مترمربع است. از بوستان های جدیدی که در بودجه سال جاری دیده شده، فاز دو بوستان وطن دوست، بوستان نماز جنب جمهوری قبل مخابرات، بوستان ۵۵ غدیر، بوستان جامی، بوستان انتهای شهید قدوسی و بوستان جنب ۳ شهید آوینی است. احداث مخزن و ایستگاه پمپاژ جمهوری، احداث سیستم روشنایی کوثر، تکمیل بوستان خضر، تکمیل بوستان شهدای گمنام، ادامه احداث بوستان باغ گیاه شناسی و ساماندهی ابنیه بوستان علوی از پروژه های شاخص سال جاری است. منطقه چهار بیشترین سرانه فضای سبز شهری قم از نظر بوستان محلی، فرامحلی، تفرجگاهی و جنگلی را به خود اختصاص داده که نگهداری و توسعه آن ها بسیار مهم است. فضای سبز قابلیت بستر سازی فرهنگی و اقتصادی را در خود دارد که باید این دو مهم در کنار هم تعریف و در اختیار مردم قرار گیرد. در منطقه چهار بوستان های فرامحلی و فراستانی مانند بوستان های زائر، خضرنبی، علوی و کوثر وجود دارد که به غیر از شهروندان، مورد استفاده مسافران و زائران قرار گرفته و قابلیت هایی مانند اقدامات فرهنگی، اقتصادی، تفریحی و گردشگری را دارد. به همین دلایل به منظور امنیت تأسیسات مکانیکی، الکترونیکی و فنی و ایجاد سرپناه و امکانات تفریحی و گردشگری داخل این بوستان ها اعتباری در بودجه سنوات شهرداری در نظر گرفته شده و هر سال افزایش و توسعه پیدا می کند. به دلیل اینکه مراجعه به بوستان های اصلی شکسته شود ایجاد و توسعه بوستان های محلی در منطقه چهار در دستور کار قرار گرفته است. بودجه سال جاری منطقه چهار به منظور ایجاد و توسعه فضای سبز ۱۸۲ میلیارد و ۴۰۰ میلیون تومان است که از این میان ۳۰ میلیارد تومان برای ساخت بوستان باغ ایرانی در بوستان خضرنبی و سایت های سرمایه گذاری و ورزشی این بوستان و تکمیل فازهای جدید آن در نظر گرفته شده است.

نقش شهروندان و مردم در حوزه فضای سبز چیست؟ مشارکت مردم برای شهرداری و مردم بسیار

با اهمیت است. توسعه فضای سبز بدون نگهداری، ممکن نیست و اگر نگهداری نباشد فضای سبز از بین می رود و مردم دلزده خواهند شد و برای تفریح کوتاه مدت هم به روستاهای اطراف مراجعه می کنند اما اکنون ایجاد بوستان ها، سفرهای برون شهری و تجمعات آن مانند تصادفات را کاهش داده است. نگهداری بوستان ها هزینه بر، مهم و ضروری است و نیازمند مشارکت مردم است.

پروژه بزرگ بوستان هزار هکتاری شهر قم در منطقه شما قرار دارد، در خصوص این پروژه توضیحاتی را بفرمایید؟

بوستان کوثر، باغ موزه دفاع مقدس، باغ پرندگان، بوستان خضرنبی، باغ ایرانی، بوستان زائر، بوستان کوهسار و بوستان شهدای گمنام در قالب بوستان هزار هکتاری تعریف شده که یک ابرپروژه است و برای آن ها پیوست فرهنگی و اقتصادی تهیه شده که این فضاهای سبز ظرفیت هایی برای حضور شهروندان و سرمایه گذاران فراهم می کند. طبق سیاست های شهرداری در سال ۱۴۰۳ مباحث فرهنگی مانند ایجاد زورخانه ها و کتابخانه ها و مباحث اقتصادی مانند غرفه های فروشگاه های در این فضاهای سبز تعریف شده که به زودی اعلام عمومی می شود. برای مباحث اقتصادی و گردشگری بوستان خضرنبی هم برنامه هایی مدنظر داریم که ساخت آکواریوم یکی از آنهاست و اقدامات به صورت سلسله مراتبی به منظور جذب گردشگر انجام می شود. پل باغ یا پل طبیعت بلوار شهید آوینی حذفاصل باغ پرندگان تا بوستان خضر نبی (ع) نیز در دستور کار قرار

سبز و مسائل دیگر انجام می‌شود. اگر شهروندان بخواهند از محیط داخل خانه و آپارتمان رها شوند و فضای سبز بهتر و بیشتر و مراکز تفریحی، محل‌های استراحت، سکوها، آلاچیق‌ها، سرویس‌های بهداشتی، نمازخانه‌ها و دیگر محیط‌های شهری را داشته باشند باید برای حفظ و نگهداری این فضاها اهتمام بیشتری داشته باشند. برخی به نگهداری از این فضاها توجه نمی‌کنند و متأسفانه به دلیل فقر فرهنگی از شاخه درختان فضای سبز برای درست کردن آتش استفاده می‌کنند و یا جایی که مناسب برای پخت و پز و روشن کردن آتش نیست اقدام به این امر کرده و محیط‌های نازیبا ایجاد می‌کنند و زباله‌ها را در فضای سبز رها می‌کنند که توان مالی و انسانی شهرداری باید صرف رسیدگی به این امور شود. هزینه احیای این فضاها از جیب خود شهروندان تامین می‌شود و حق‌الناس محسوب می‌شود اما حدود هفت تا هشت درصد شهروندان به اینگونه عمل می‌کنند و این فضاها را برای آیندگان حفظ نمی‌کنند. در محوطه بسیاری از بوستان‌های شهری منازل مسکونی است و شاید حتی بیمار داشته باشند اما برخی تا پاسی از شب باعث سلب آرامش ساکنان اطراف بوستان‌ها می‌شوند که از شهروندان می‌خواهیم به ساعت ورود و خروج دقت کنند. برخی کودکان خود را در دورهمی بوستان‌ها رها می‌کنند که بسیاری سرفت از کودکان به دلیل عدم نظارت بر فرزندان در بوستان‌ها است.

چالش‌های فرهنگی موجود در بوستان‌های چیست و چه راهکار عملی برای مقابله با آن وجود دارد:

در حوزه حفظ و نگهداری و استفاده از فضاها و منابع عمومی با فقر آموزش عمومی و اطلاع‌رسانی مواجه هستیم. استفاده از قلیان، بردن حیوانات خانگی در فضاهای عمومی و ایجاد مزاحمت‌ها در بوستان‌ها مسائلی است که باید فرهنگ آن ایجاد شود زیرا ناهنجاری‌هایی را پدید آورده است. برخی با موتورسیکلت وارد بوستان‌ها می‌شوند و یا خودرو را در معابر بوستان‌ها پارک و آسایش را از مردم سلب می‌کنند درحالی که این معابر فقط برای تردد در نظر گرفته شده است. بسیاری از شهروندان با سامانه ۱۳۷ شهرداری تماس گرفته و از ورود موتورسیکلت سوارها به بوستان‌هایی مانند خضرنبی(ع) و زائر که موجب سلب آرامش آنان شده شکایت کرده‌اند؛ شهرداری منطقه چهار مناسب‌سازی این بوستان‌ها را انجام داده اما به دلیل اینکه این بوستان‌ها حالت کوهپایه‌ای دارند راه‌های دسترسی سخت اصلاح می‌شود. پیشنهاد دادیم حوزه معاونت ترافیک و عمرانی شهرداری راه دسترسی انتهای بوستان خضرنبی(ع) به شهید آوینی را طراحی کنند تا ما آن طرح را اجرا نماییم که خودروها و موتورسیکلت‌ها در دو پارکینگ ابتدا و انتهای بوستان خضر(ع) ساماندهی شوند. اگر مسیرهای پیاده‌روی، دوچرخه‌سواری، تردد خودرو ایجاد شود محیط امنی برای خانواده‌ها فراهم خواهد شد و به محض اینکه طرح را به ما ارائه دهند کار را آغاز خواهیم کرد.

و صحبت پایانی؟

از مدیر و مجموعه سازمان سیما، منظر و فضای سبز شهری شهرداری قم و نظارت‌هایی که بر فضای سبز و توسعه آن دارند قدردانی می‌کنم و امیدوارم با کمک همه مدیران و شهروندان بتوانیم شهری سرسبز و بانشاط داشته باشیم.

می‌دهد در مرحله پایانی فاز دوم قرار دارد. فضای سبز بوستان علوی و بوستان خضرنبی (ع) و فضای سبز خیابان بلوارامین و حتی نوارهای سبزی که به عنوان بوستان محلی در خیابان شهرک قدس تعریف شده در گذشته با تانکر یا آب شرب شهری آبیاری می‌شد اما در ردیف بودجه قرار گرفت و تا پایان تیرماه سال جاری بخش اعظمی از این فضاها با آب غیرشرب آبیاری خواهد شد. شهرداری با ایجاد مخازن متعدد در سطح شهر آبیاری با تانکر و استفاد از آب شرب را کاهش داده و در شهرک قدس و محوطه کوه دوبرادران برداشت آب از چاه‌ها و انتقال به مخازن انجام می‌شود. سال گذشته یک مخزن ۲۰۰ متر مکعبی در باغ گیاه‌شناسی و یک مخزن هزار متر مکعبی در بوستان خضرنبی(ع) ساخته شد و در ردیف بودجه سال جاری ساخت یک مخزن پساب ۴۰۰ مترمکعبی و ایستگاه پمپاژ مرجعیت دیده شده است. همچنین لوله‌گذاری آب خام به طول حدود هشت هزار متر انجام و حدود ۱۲ هکتار آبیاری تحت فشار به روش بارانی و حدود ۳۵ تا ۴۰ هکتار آبیاری با روش قطره‌ای انجام شد.

توضیحاتی در خصوص بوستان‌های جنگلی ارائه بفرمایید؟

۱۹ بوستان جنگلی در شهر داریم که باید تغییرات ساختاری و عمرانی حداکثر تا دو سال آینده در آن انجام شود تا بتواند پذیرای شهروندان باشد و محوطه اطراف میدان مرجعیت نیاز بیشتری به فضای سبز است. بیشترین نیاز شهروندان ایجاد بوستان‌های محلی است. بوستان‌های بزرگ در روزهای پنج‌شنبه و جمعه تبدیل به بوستان‌های فرامنطقه‌ای می‌شود(از مناطق دیگر شهری در این بوستان‌ها حضور پیدا می‌کنند) لذا تا پایان سال ۱۴۰۳، بوستان‌های بلوار غدیر، بلوار فردوسی و ابتدای خیابان انسجام تکمیل می‌شود.

یکی از موضوعات مهم در مباحث مدیریت شهری بحث مشارکت جویی و حضور مردم در کنار مدیریت شهری در پیشبرد امور شهر است در این خصوص نظر شما چیست؟

منابع مالی شهرداری فقط از طریق مباحث درآمدی شهروندان تامین و از همین طریق توسعه و ایجاد فضای

جوان و پرتلاش منطقه ۴

زار هکتاری سسی شهر قم

از جمله اقدامات مهم در این بخش بوده است. همین بهانه ای شد تا نارون مصاحبه ای با مهندس علیرضا اقبالیان، شهردار جوان، کوشا و پرتلاش این منطقه داشته باشد تا از چند و چون چالش‌های توسعه و نگهداری از فضای سبز در این منطقه حساس شهری مطلع شود.

دارد و برنامه‌هایی وجود دارد که باید به فراخور تقاضای مردم و طبق نظر مشاوران انجام شود.

بوستان علوی یکی از مهم‌ترین مقاصد گردشگری در شهر قم محسوب می‌شود. راجع به این بوستان توضیحاتی رو بفرمایید.

با وجود اینکه بوستان‌های دیگری مانند فدک و جوان در شهر قم ایجاد شد اما با توجه به امکانات ایجاد شده و قدمت طولانی بوستان علوی یکی از مقاصد اصلی تفریحی مردم قم در طول سال است. زیپ‌لاین، تله‌سیژ، سورتمه، پارک بازی و مجموعه جدید مانند شمعدانی، غرفه‌های اقتصادی ایجاد شده و برگزاری مراسم‌های فرهنگی مناسبی در بوستان علوی یک ظرفیت است. بوستان علوی هر سال تغییرات مثبتی داشته و در دو سال اخیر بیشترین هزینه برای روشنایی آن با اعتبار حدود هفت میلیارد تومان انجام شده است. این بوستان به وسعت ۵۵ هکتار است که البته نیاز به توسعه هم دارد.

با توجه به بحران آب و مباحث آن در خصوص بهینه‌سازی منابع آب فضای سبز چه اقداماتی را صورت داده اید؟

درحال حاضر آبیاری نزدیک به ۱۰۰ درصد فضای سبز منطقه چهار با روش‌های نوین انجام می‌شود و ی گفت: نزدیک به ۱۰۰ درصد از فضای سبز منطقه چهار طبق طرح جامع فضای سبز قم با روش‌های نوین آبیاری و با احداث مخازن و خطوط انتقال متعدد آبیاری می‌شود و استفاده از پساب که آبیاری بخش جنگلی را پوشش

هشدار خطر ریزگردها برای حیات شهر قم

اهمیت توسعه کمربند سبز شهری

هوای شهر قم در یک چهارم از روزهایی که از سال ۱۴۰۳ گذشته است، در وضعیت ناسالم قرار دارد و آسمان خاکی و نفس‌های تنگ این روزها میهمان ناخوانده شهر قم شده است. هنوز یک ماه از تابستان نگذشته است که طبیعت چهره خشن خود را نشان مردم قم داده و از ابتدای هفته نفس شهر قم به شماره افتاده است. آمارها می‌گویند در ۳۰ روز از روزهای سال جدید، نفس کشیدن برای مردم قم کاری دشوار بوده و تا پایان فصل نیز پیش‌بینی‌ها بر بدتر شدن این روند است. عقربه‌های نرم‌افزار سنجش کیفیت هوا در قم این روزها اعداد عجیبی را نشان می‌دهد. اعدادی که از ۱۸۰ شروع شد، اما تا ۵۰۰ و ۷۹۷ نیز رسید. این عددها یعنی در ساعات و روزهایی، حجم آلاینده‌های هوای شهر قم چند برابر ظرفیت تحمل یک انسان سالم است و همین اعداد عجیب موجب افزایش پنج درصدی مأموریت‌های اورژانس قم نیز شد. کمی‌ها دیگر باید به این وضعیت عادت کنند! این جمله تلخ را یکی از مسئولان درباره وضعیت کاهش کیفیت هوا و ریزگردها بیان کرده است که نشان دهنده اصلی‌ترین رویکرد به این مشکل در این روزها است؛ رویکردی منفعلانه و بدون باور برای توان تغییر.

کمبود اعتبارات برای مقابله با بیابان‌زایی

این را وقتی می‌توان بهتر متوجه شد که به سراغ محمد شعاعی، مدیر کل منابع طبیعی استان قم می‌رویم و او توصیف خود را از حمایت‌های مدیریتی راجع به گردوغبار و بیابان‌زایی در یک جمله این‌گونه بیان می‌کند: «تقریباً هیچ!» وی با اشاره به حجم بالای اراضی بیابانی استان قم که نیاز به تثبیت خاک دارند می‌گوید: از سال ۱۳۸۴ تا ۱۴۰۱ از محل اعتبارات استانی دو میلیارد و ۵۰۰ میلیون تومان به مسئله بیابان‌زدایی اختصاص یافته است. مدیر کل منابع طبیعی استان قم تأکید می‌کند: سال ۱۴۰۲ نیز دو میلیارد تومان از این اعتبارات به این مسئله اختصاص یافت که این اعتبارات نیز در قالب اسناد خزانه با سررسید ۱۴۰۵ است و اگر بخواهیم نگاهی منصفانه بیندازیم می‌توانیم بگوییم در عمل حمایت‌ها نزدیک به هیچ بوده است. شعاعی با طرح این پرسش که آیا با این اعتبارات می‌توان با بیابان‌زایی مقابله کرد، ادامه می‌دهد: این نشان می‌دهد مسئله مبارزه با بیابان‌زایی و پدیده گردوغبار اولویت مدیریت استان نیست. استان قم در کمربند خشک بیابانی کشور قرار دارد و وجود ۴۰ هزار هکتار کانون بحرانی تولید گردوغبار طی سال‌های اخیر کیفیت هوای شهر را تحت تأثیر قرار داده است. هنگامی که در دهه ۹۰ هوای شهر قم به یک‌باره تغییر کرد و ۱۰ روز هوای آلوده به بیش از ۳۰ روز رسید، زنگ خطر برای این مسئله به صدا درآمد. امروز مسئله ریزگردها به یکی از بحران‌های اساسی استان قم تبدیل شده است، چراکه یک چهارم مساحت قم را بیابان تشکیل داده و بخش وسیعی از این مساحت در شرایط بحرانی قرار گرفته است، به‌نوعی که امکان هیچ تثبیت بیولوژیکی در آن وجود ندارد. حسین‌آباد میش مست، کوه نمک، منطقه سراج و دشت مسیله کانون‌های مهم بحرانی در استان قم است که اقدامات اصلاحی برای رفع بحران در این مناطق با سرعت بیابانی شدن دیگر مناطق استان همخوانی ندارد.

اهتمام اندک برای مشکلی بزرگ

در حالی که ۴۰۰ هزار هکتار از اراضی استان قم در حال بیابانی شدن است طی ۳۰ سال گذشته تنها ۱۳ هزار هکتار بونه‌کاری انجام شده است که مقایسه این اعداد نشان می‌دهد میزان اهتمام برای پیشگیری از معضل ریزگردها در قم با اغماض، نزدیک به هیچ است. این در حالی است که مدیر کل مدیریت بحران استانداری قم در پاسخ به پرسش خبرنگاران درباره شرایط پیش آمده طی روزهای گذشته تنها همان حرف‌های همیشگی را تکرار می‌کند؛ توصیه‌هایی برای در خانه ماندن مردم و تعطیلی کارگاه‌های عمرانی! به گفته محمدحسن بازگیر، مدیر کل حفاظت محیط‌زیست استان قم تأمین نشدن حلقه‌های زیست‌محیطی و نبود اعتبارات برای اجرای پروژه‌های بیابان‌زدایی موجب پیش آمدن وضعیت موجود شده است. وی با اشاره به وضعیت بحرانی ۳۰ هزار هکتار از اراضی استان قم از نظر تولید گردوغبار، می‌گوید: در استان‌های مجاور نیز مدیریت ناصحیح منابع آبی موجب بیابان‌زایی و تولید کانون‌های بحرانی شده است که شهر قم نیز از این اراضی تحت تأثیر قرار می‌گیرد.

نیاز به تأمین ۲۱۳ میلیون متر مکعب حلقه

جعفری با اشاره به اینکه کنترل و پیشگیری از بروز این پدیده نیاز به ۲۱۳ میلیون متر مکعب آب دارد، می‌افزاید: در حالی که ورودی رواناب‌ها به استان قم تقریباً به صفر رسیده است، حتی اندک حلقه‌هایی که در تالاب مره وجود داشت که به دلیل فعالیت‌های بالادست قطع شده است. وی با اشاره به اینکه با شرایط کنونی و با ریتم بسیار کند اقدامات جبرانی، پیش‌بینی وضعیت استان قم در دو دهه آینده بسیار هولناک خواهد بود، از لزوم تغییر رویه برای پرداختن به این مسئله سخن گفت.

اهمیت توسعه کمربند سبز در مقابله با ریزگردها

پیام جوادیان، مدیرعامل سازمان پارک‌ها و فضای سبز قم با اشاره به موانع توسعه فضای سبز جنگلی و کمربند سبز در شهر قم اظهار کرد: با توجه به

وضعیت قرمز در یک چهارم روزهای سال جدید

آن‌طور که مدیر کل حفاظت محیط‌زیست استان قم مطرح می‌کند طی چند سال اخیر صورت میانگین حدود ۷۰ روز هوای ناسالم در شهر قم شاهد بوده‌ایم، اما از ابتدای سال ۱۴۰۳ وضعیت بسیار بدتر بوده است و تاکنون حدود ۳۰ روز یعنی یک چهارم روزها هوا در وضعیت ناسالم بوده که این روند نشان دهنده لزوم اجرای راهکارهای عاجل است. ریشه‌های پدیده گردوغبار متعدد است، از توسعه بی‌ضابطه و غیرعلمی گرفته تا فعالیت‌های معدنی، اصناف ناسازگار و قطع کامل حلقه‌های زیست‌محیطی از جمله قمرود و قره چای؛ اتفاقاتی که این پدیده را به موضوعی چند وجهی و پیچیده تبدیل کرده است.

لزوم تأمین حلقه‌های زیست محیطی استان قم

عباس جعفری، کارشناس محیط‌زیست با اشاره به اینکه کانون‌های تولید گردوخاک متعددی در اطراف شهر قم وجود دارد، اظهار می‌کند: بخشی از این کانون‌ها طبیعی و بخش دیگری به دلیل فعالیت‌های غیر استاندارد عمرانی یا کاربری‌های ناسازگار شهری ایجاد شده است. وی می‌افزاید: ۳۳۲ هزار هکتار، معادل ۳۰ درصد از مساحت یک میلیون و ۱۲۳ هزار هکتاری استان قم را عرصه بیابانی تشکیل داده، اما در این سال‌ها برای تأمین حلقه‌های محیط‌زیستی اتفاق درخوری صورت نگرفته است. این کارشناس محیط‌زیست با اشاره به اینکه نبود پوشش گیاهی مناسب در کانون‌های مستعد گردوخاک و گرم شدن هوا که موجب ایجاد جریان باد ترپوسفری می‌شود و در نهایت نتیجه‌ای به جز گردوخاک شدید ندارد، تصریح می‌کند: مساحت مهم‌ترین کانون بحرانی فرسایش بادی استان یعنی دشت مسیله برابر ۴۰ هزار هکتار است که با توجه به خشکسالی‌های پی‌درپی، افت شدید سطح آب‌های زیرزمینی و کاهش شدید رواناب‌ها در مراتع حاشیه دریاچه نمک، وسعت مناطق مستعد تولید گردوخاک به سرعت در حال افزایش است.

قیمت‌ها و کمبود مواد غذایی منجر می‌شود. افزایش بیماری‌ها و نیاز به درمان‌های پزشکی می‌تواند هزینه‌های زیادی را به سیستم بهداشت و درمان تحمیل کند.

راهکارهای مقابله با پدیده ریزگردها:

۱. مدیریت منابع آب: افزایش پوشش گیاهی و کاشت درختان و گیاهان مقاوم به خشکی می‌تواند از حرکت خاک‌های سطحی جلوگیری کند و به کاهش ریزگردها کمک کند. همچنین استفاده بهینه از منابع آب، کاهش هدررفت آب و استفاده بهینه از منابع آبی می‌تواند از خشک شدن زمین‌ها و تولید گرد و غبار جلوگیری کند.
۲. کنترل فعالیت‌های صنعتی و معدنی: فیلترگذاری در صنایع با نصب فیلترهای مؤثر در کارخانه‌ها و معادن برای کاهش انتشار ذرات معلق می‌تواند کمک شایانی به کاهش آلودگی هوا کند. پایش و نظارت با ایجاد سیستم‌های پایش و نظارت بر فعالیت‌های صنعتی و معدنی برای کاهش آلودگی هوا ضروری است.
۳. مدیریت کشاورزی: استفاده از روش‌های کشاورزی پایدار و حفظ منابع خاکی می‌تواند به کاهش فرسایش خاک و تولید گرد و غبار کمک کند. استفاده از روش‌های آبیاری مدرن و کارآمد برای کاهش فرسایش خاک و افزایش بهره‌وری کشاورزی مؤثر است.
۴. آموزش و آگاهی‌بخشی: افزایش آگاهی عمومی درباره اثرات مضر ریزگردها و روش‌های کاهش آنها می‌تواند به تغییر رفتارهای مخرب محیط‌زیستی کمک کند. همکاری بین‌المللی برای مقابله با تغییرات اقلیمی و کاهش تولید گرد و غبار در مناطق بیابانی اهمیت زیادی دارد. مقابله با پدیده ریزگردها نیازمند رویکردی جامع و همکاری همه‌جانبه از سوی دولت، صنایع، و شهروندان است. با به‌کارگیری روش‌های مدیریتی مناسب و افزایش آگاهی عمومی، می‌توان به کاهش این پدیده و حفاظت از سلامت انسان‌ها و محیط‌زیست کمک کرد. برای دستیابی به این هدف، لازم است که همگی دست به دست هم داده و در جهت بهبود وضعیت هوا و کاهش اثرات مخرب ریزگردها تلاش کنیم.

و ذرات معلق فراهم می‌کند. همچنین بادهای شدید به خصوص در مناطق بیابانی و خشک، نقش مهمی در بلند شدن و انتقال ذرات ریز گردوغبار دارند. این بادهای می‌توانند گرد و غبار را به کیلومترها دورتر از منبع اصلی منتقل کنند. از سویی دیگر از بین رفتن پوشش گیاهی به دلیل چرای بیش از حد دام‌ها، آتش‌سوزی‌های جنگلی، و دیگر عوامل طبیعی و انسانی باعث افزایش فرسایش خاک و تولید گردوغبار می‌شود. عوامل انسانی: فعالیت‌های صنعتی و معدنی، استخراج معادن، کارخانجات سیمان، و فعالیت‌های صنعتی دیگر که نیازمند خاک‌برداری و جابه‌جایی زمین هستند، گرد و غبار زیادی تولید می‌کنند. همچنین استفاده نادرست از زمین‌های کشاورزی، بدون توجه به حفظ منابع خاکی و پوشش گیاهی، باعث فرسایش خاک و ایجاد گرد و غبار می‌شود. پروژه‌های عمرانی در شهرهای بزرگ نیز یکی از منابع عمده تولید گرد و غبار هستند. تخریب ساختمان‌های قدیمی و ساختن ساختمان‌های جدید، همگی منجر به انتشار ذرات معلق در هوا می‌شود.

تأثیرات ریزگردها:

تأثیرات بهداشتی: ذرات معلق در هوا می‌توانند وارد سیستم تنفسی شده و مشکلاتی مانند آسم، برونشیت و دیگر بیماری‌های ریوی را تشدید کنند. مطالعات نشان داده‌اند که افزایش ذرات معلق در هوا با افزایش بروز بیماری‌های قلبی و عروقی مرتبط است. همچنین تماس مداوم با گرد و غبار می‌تواند به چشم‌ها و پوست آسیب بزند و منجر به بروز عفونت‌ها و تحریکات پوستی شود. تأثیرات زیست‌محیطی: گرد و غبار می‌تواند بر روی گیاهان رسوب کرده و فرآیند فتوسنتز را مختل کند. این موضوع می‌تواند به کاهش رشد گیاهان و از بین رفتن زیستگاه‌های طبیعی منجر شود. ریزگردها می‌توانند وارد منابع آبی شوند و کیفیت آب را کاهش دهند، که به تبع آن زندگی آبزیان نیز تحت تأثیر قرار می‌گیرد. تأثیرات اقتصادی: گرد و غبار می‌تواند محصولات کشاورزی را تحت تأثیر قرار داده و تولید آنها را کاهش دهد، که این امر به نوبه خود به افزایش

توسعه شهرنشینی و لزوم رسیدن به سرانه‌های فضای سبز استاندارد، حفظ کیفیت اکولوژیک فضای سبز در دستور کار است و هدف سال ۱۴۰۴ سرانه ۲۵ مترمربعی است. او محدودیت‌های توسعه فضای سبز را مدنظر قرار داد و گفت: در این زمینه نیازمند همکاری و همیاری دستگاه‌های مختلف استان هستیم که مهم‌ترین محدودیت منابع آبی و اراضی واگذار شده به شهرداری است. مدیرعامل سازمان پارک‌ها و فضای سبز شهرداری قم با بیان این که لازمه توسعه فضای سبز تأمین منابع آبی و اراضی مناسب است و ابراز کرد: افزایش ریزگردها در سال‌های اخیر مشکلات زیادی برای مردم ایجاد کرده و یکی از راهکارها برای کاهش آنها ایجاد و توسعه فضای سبز جنگلی و کمربند سبز است. او اذعان کرد: هرچند شهرداری در سال‌های اخیر تلاش کرده با منابع آبی پایدار توسعه فضای سبز را فراهم کند، اما نیاز داریم حداقل منابع آبی موردنیاز با همکاری دستگاه‌های ذیربط اختصاص یابد که یکی از این منابع پساب فاضلاب است. جوادیان ادامه داد: امیدواریم بتوانیم با همکاری نهادهای مختلف استان به سرانه برنامه‌ریزی شده برای سال ۱۴۰۴ دست پیدا کنیم. انتظار می‌رود صحبت از مسائل محیط‌زیستی و بحران‌های اساسی کشور از جمله بحران آب و آلودگی هوا بیش از پیش مورد توجه مسئولان قرار گیرد، چراکه پرداختن به مسائلی همچون اقتصاد و اشتغال بدون حل کردن مشکلات اساسی محیط‌زیستی و پیشگیری از بحران‌های آینده ممکن نیست.

این دانه کوچک پر دردسر

بروز ریزگردها و گردوغبار در شهرهای بزرگ به یک بحران جدی برای ساکنین و شهروندان تبدیل شده است. این پدیده پیچیده و چندعلتی است که به عوامل طبیعی و انسانی بازمی‌گردد. بررسی کامل این موضوع نیازمند بررسی دقیق علل، تأثیرات و راهکارهای مقابله با آن است.

علل بروز ریزگردها:

عوامل طبیعی: تغییرات اقلیمی جهانی منجر به افزایش دما و کاهش بارندگی در بسیاری از مناطق شده است. این شرایط باعث خشکسالی و خشک شدن منابع آبی سطحی می‌شود که زمینه را برای بلند شدن خاک

این شهر عزادار حسین است

سیما و منظر شهر قم در استقبال ماه محرم

سیاه پوش کردن شهر و آماده سازی المان های مناسبی در آستانه ماه محرم و صفر از هفته قبل از آغاز این ایام برنامه ریزی شده است. نصب ۴۰ عدد بیرق عزای بزرگ و نصب در میدان و معابر اصلی شهر و در مجاورت حرم مطهر، نصب ۲۵ عدد قاب شهر و اکران فرازهایی از زیارت عاشورا، بازطراحی و نصب ۴۰ عدد المان طوبی و ماه، نصب ۳ المان فلزی بزرگ نام متبرک اباعبدالله، بهسازی و نصب ۶ المان زنجیر، تغییر افکت سان لایتهای شهر با پیام متنی تبیین قیام عاشورا، تغییر افکت کلیه نورپردازی های سطح شهر به رنگ قرمز و سبز از جمله بخشی از اقدامات سازمان در ایام بوده است. یکی از وظایف سازمان سیما، منظر و فضای سبز شهری شهرداری قم، مشارکت و همکاری با اداره کل ارتباطات و امور بین الملل و سازمان فرهنگی اجتماعی شهرداری و نهادهایی بوده که بحث فضا سازی محیطی را در ایام مختلف و مناسبت های ملی و مذهبی بر عهده دارند. در ایام ماه محرم و صفر، ویژه برنامه ها و پروژه هایی برای فضا سازی محیطی برای این ایام در نظر گرفته شده و نورپردازی های هوشمندی در سطح شهر اجرا می شود به نحوی که نورهای محیطی سطح معابر و مناطق مختلف شهر در این ایام به رنگ قرمز در می آید. همچنین مشارکت با سازمان فرهنگی هنری و بحث برگزاری مراسمات در بوستان های مهم شهری از جمله دیگر برنامه های این ایام بود. علاوه بر اینها همزمان با آغاز آیین سیاه پوشی شهر توسط مدیریت شهری قم، تقدیم و اهدای پرچم به کسبه با محوریت فروشگاه های اطراف حرم مطهر حضرت فاطمه معصومه سلام الله علیها و همین طور فضا سازی مقابل ساختمان شهرداری و محل برگزاری آیین سیاه پوشی را می توان از دیگر اقدامات در این ایام برشمرد.

حسینی دیوارنگاره بلوار جمهوری اسلامی قم با نام «مضطر» اثر هنرمند به نام قمی استاد حسن روح الامین اکران شد. این اثر توسط شهرداری قم با همکاری اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی و تعدادی از دستگاه ها و نهادهای فرهنگی شهر قم همزمان با ایام تاسوعا و عاشورای حسینی به مترای ۳۰۰ متر مربع در تقاطع شهدای مدافع حرم اکران شد. این دیوارنگاره در گذشته نیز با موضوعاتی مانند محرم و صفر، سردار سلیمانی، قیام ۱۹ دی مردم قم و... نیز رونمایی شده بود.

ارائه خدمات پارکینگ های عمومی محدوده مرکزی شهر قم به ۱۵ هزار خودرو

بر اساس آمار ثبت تردد ۴ پارکینگ عمومی محدوده هسته مرکزی شهر قم و پیرامون حرم مطهر، از صبح روز تاسوعا تا ظهر روز عاشورا تعداد ۱۵ هزار خودرو از خدمات این پارکینگ ها استفاده کرده اند که بیش از نیمی از این آمار صرفاً در پارکینگ طبقاتی زائر به ثبت رسیده است. چهار پارکینگ عمومی محدوده هسته مرکزی شهر قم شامل پارکینگ های بهار، شهید کاظمی، ضلع شرقی و پارکینگ طبقاتی زائر با توجه به برنامه ریزی های قبلی برای ایام تاسوعا و عاشورای حسینی با آمادگی کامل سرویس دهی و خدمات رسانی به عزاداران حسینی را در دستور کار داشتند. حوزه معاونت حمل و نقل و سازمان ترافیک شهرداری قم به عنوان متولی مدیریت این پارکینگ ها تمهیدات ویژه ای را در راستای خدمت رسانی به عزاداران حسینی به انجام رسانده اند که علی رغم فعالیت شبانه روزی پارکینگ ها، باعث تردد روان و بدون مشکل وسایل نقلیه زائران و مجاوران بود.

خدمت رسانی بدون وقفه حمل و نقل عمومی در تاسوعا و عاشورا

در حمل و نقل عمومی و سرویس اتوبوس رانی خدمت رسانی به مردم طی روزهای تاسوعا و عاشورا به صورت کامل و برنامه ریزی شده انجام شد. تمام سازمان ها و عوامل خدمت رسانی به مردم قم در حوزه حمل و نقل در حال فعالیت و تلاش بودند. بازرسی و نظارت ویژه ای در تاکسیرانی برای تاسوعا و عاشورا انجام شد و در حمل و نقل عمومی و سرویس اتوبوس رانی خدمت رسانی به مردم به صورت کامل و برنامه ریزی شده در حال انجام بوده و تا پایان شام غریبان ادامه داشت.

از استقرار ناوگان جمع آوری پسماند تا اهدای مخازن ذخیره سازی پسماند به هیئات

سازمان مدیریت پسماند نیز برنامه های اطلاع رسانی و فرهنگ سازی را با نصب بنر در قسمت های مختلف شهر انجام داد. بیشتر آلودگی ها مربوط به پراکندگی ظروف یکبار مصرف حاصل از برپایی ایستگاه های صلواتی با هماهنگی معاونین خدمات شهری مناطق هشتم تا دهم شهرداری، از کلیه هیئات مذهبی که اقدام به برپایی ایستگاه های صلواتی می کنند درخواست شد تا نسبت به تحویل کیسه های زباله و بنرهای اطلاع رسانی از این سازمان اقدام کنند. خودروهای جمع آوری پسماند خشک نیز در قسمت های مختلف شهر مستقر خواهند شد تا نسبت به پاک سازی محوطه های آلوده و جمع آوری پسماندها اقدام کنند. با هدف حفظ نظافت و پاکیزگی، کارتن پلاست و مخازن ذخیره سازی بین ایستگاه های صلواتی توزیع می شود. بنرهای

کران بیش از ۳۰۰۰ مترمربع تبلیغات محیطی ویژه ایام محرم در قم

اکران سه هزار ۳۳۰ مترمربع بنر ویژه ایام محرم در سطح شهر در قالب سازه های پرتابل، استربرد، عرشه پل، بیلورد و آویز از جمله اقدامات شهرداری قم در ایجاد حال و هوای عزاداری در این ایام بود. استفاده از ظرفیت نمایشگرهای شهری برای پاسداری ایام عزاداری امام حسین (ع) و نمایش بیش از ۱۷ هزار دقیقه بر روی سه دستگاه نمایشگر شهری از دیگر اقداماتی است که برای این روزها پیش بینی شده بود. تسهیل گری مدیریت شهری قم در ایجاد ایستگاه های صلواتی هر ساله صورت می پذیرد و امسال برای ۱۵۰ ایستگاه صلواتی مجوز صادر شد که موضوعات مختلفی از جمله مسائل ترافیکی و مدیریت پسماند و همچنین ارتقای ایمنی در فعالیت این ایستگاه ها مد نظر قرار دارد.

برپایی خیمه گاه فرهنگی شهرداری قم در تاسوعا و عاشورای حسینی

خیمه گاه فرهنگی شهرداری قم به همت سازمان فرهنگی، اجتماعی و ورزشی همزمان با تاسوعا و عاشورا حسینی در میدان آستانه قم بر پا شد. در تاسوعا و عاشورای حسینی ارائه خدمات فرهنگی نیز به عنوان بخشی از مأموریت های شهرداری قم به صورت ویژه مورد توجه قرار گرفت و اقدامات مختلفی در این زمینه به انجام رسید. در همین راستا خیمه گاه فرهنگی شهرداری قم در مجموعه ستاد مرکزی خدمات رسانی تاسوعا و عاشورای حسینی در میدان آستانه و به همت سازمان فرهنگی، اجتماعی و ورزشی بر پا و خدمات متنوعی را به عزاداران حسینی و زائران حرم مطهر حضرت فاطمه معصومه (س) ارائه می کند. ایستگاه نقاشی کودکان و نوجوانان با موضوع حوادث واقعه کربلا به عنوان بخشی از پوشش من یار حسینم، اجرای نواهای عاشورایی، توزیع اقلام فرهنگی از جمله فعالیت های این خیمه گاه فرهنگی در ایام تاسوعا و عاشورای حسینی بود.

توجه ویژه شهرداری قم به ایجاد تسهیلات رفاهی عزاداران حسینی در محدوده حرم مطهر

همزمان با تاسوعا و عاشورای حسینی تمهیدات ویژه شهرداری قم برای تردد زائران و عزاداران در هسته مرکزی شهر قم به اجرا رسید. ایجاد سایه بان در مسیر تردد زائران، نصب مه پاش در طول مسیر، استقرار سازه های موقت به منظور ساماندهی ایمن تردد هیئات مذهبی، دسته جات عزاداری و زائران حرم مطهر از جمله اقداماتی است که امسال به صورت ویژه در دستور کار شهرداری قم قرار گرفت. در همین راستا و با هدف ارائه خدمات مورد نیاز زائران و عزاداران استقرار ۸ ستاد اجرایی و ستاد مدیریتی در هسته مرکزی شهر و پیرامون حرم مطهر با محوریت معاونت خدمات شهری و محیط زیست و مشارکت شهرداری مناطق هشتم تا دهم شهر قم نیز انجام شده است. امور مختلف از جمله نظافت و بهداشت، نظم و انضباط شهری، ساماندهی تردد و مباحث ایمنی در این ایام به صورت ویژه در این ستادها مورد تأکید قرار گرفت.

دیوارنگاره ویژه ایام محرم در قم رونمایی شد

دیوارنگاره ویژه شهر قم با نقاشی به نام مضطر اثر استاد حسن روح الامین همزمان با تاسوعای حسینی رونمایی شد. همزمان با فرارسیدن تاسوعای

اگر محبت در دل ایجاد شود انسان دنبال محبوب می‌رود و محبوب کیست؟ همان حسین(ع) و خدای حسین است. بنابراین اگر محبوب امر به معروف و نهی از منکر را مطرح می‌کنند، انسان باید عمل کند، پس مابین حقیقت و هدایت با ظلمت و ضلالت باید دست به انتخاب بزند و این مجالس تشکیل می‌شود که به عبارتی معرفت ایجاد شود. اگر محبت ایشان در دل جا بیفتد به قاعده این حرکت، دنبالش معرفت ایجاد می‌شود و کشتی دارد که نجات دهنده است و می‌شود همان «ان الحسین مصباح الهدی و سفینه النجاة» و هر کسی سوار بر این کشتی بیاید، راه زندگی خودش را از میان ظلمت و حقیقت پیدا کرده است.

مهدی اصفهانیان مقدم معاون شهردار قم:

هم‌زمان با تاسوعا و عاشورای حسینی پوشش پاکیزگی به عشق حسین(ع) در میان عزاداران شهر قم اجرایی می‌شود

با توجه به صدور مجوز بیش از ۱۵۰ موبک و ایستگاه صلواتی در ایام تاسوعا و عاشورای حسینی اجرای طرح پوشش پاکیزگی به عشق حسین در قالب طرح جهادی علمداران خدمت و با مشارکت و همکاری متولیان هیأت‌های عزاداری و ایستگاه‌های صلواتی رقم خورد. هدف اجرای این پوشش در حفظ و ارتقای پاکیزگی و نظافت محیط شهری به ویژه هسته مرکزی شهر و پیرامون مساجد تکایا و حسینیه‌ها بود. در این پوشش ملزومات مورد نیاز از قبیل کارت‌ن پلاست مخازن فان کیسه زباله و ظروف گیاهی مخصوص پخش نذورات به نحو مقتضی در اختیار ایستگاه‌های صلواتی قرار گرفته و نیروهای شهرداری قم در حفظ نظافت محیط پیرامون ایستگاه‌های صلواتی تمام تلاش خود را به کار بستند. با فعالیت شبانه‌روزی بیش از سه هزار نفر از پاکبانان باغبانان و بخشی از عوامل اجرایی شهرداری و بسیج تمامی امکانات به انضمام ۲۵۰ دستگاه ماشین آلات مکانیزه خدمات شهری به صورت شبانه‌روزی به همراه دستگاه‌های شست‌وشوی مکانیزه برای پاکیزگی معابر فعالیت می‌کردند. مشارکت و همراهی مردم و شهروندان و متولیان امر تشکر می‌کنم.

حجت الاسلام مرتضی شعبان‌زاده مدیرکل تبلیغات استانی قم:

فعالیت شهرداری در برگزاری مطلوب عزای سیدالشهدا(ع) نشر خوبی‌ها است

فعالیت‌های شهرداری که کمک به برگزاری مطلوب عزاداری سیدالشهدا(ع) می‌کند، مشمول نشر خوبی‌هاست که امیدواریم طی سال‌های آینده ادامه داشته باشد. دهه نخست محرم، دهه امر به معروف و نهی از منکر است و امام راحل در تعریف معروف فرمود که نشر خوبی‌ها به معنی معروف است. فعالیت‌های شهرداری که کمک به برگزاری مطلوب عزاداری سیدالشهدا(ع) می‌کند، مشمول نشر خوبی‌هاست. امیدواریم همت و هنر و ابتکارات شهرداری در عزاداری‌های سال‌های آینده ادامه داشته باشد. یکی از سیاست‌های جدید در کشور برپایی هیأت کودک، نوجوان و بانوان است که در گذشته مغفول مانده بود بنابراین ایستگاه‌هایی که برای اقامه عزای سیدالشهدا(ع) برای کودکان ایجاد شده، اقدامی شایسته است.

اطلاع‌رسانی با موضوع حفظ پاکیزگی و نظافت شهری تهیه و آماده توزیع بین ایستگاه‌های صلواتی سطح شهر است.

محمد آقامیری استاندار قم

از مجموعه شهرداری بابت خدمات ارائه شده بر لزوم ایجاد زمینه‌های عزاداری برای شیفتگان خاندان عصمت و طهارت علیهم‌السلام به ویژه در محدوده مرکزی و پیرامون حرم مطهر تشکر می‌کنم. باید برای حضور مسافران و زائران شهر مقدس قم در این ایام و ارائه تسهیلات رفاهی مورد نیاز برنامه‌ریزی لازم انجام پذیرد. تلاش‌های انجام شده سیاه‌پوشانی شهر شایسته است و این اقدامات انجام گرفته باید اثربخش باشد. فضای شهری به گونه‌ای شکل گرفته که مشخص است این شهر عزادار بوده و محیط برای ایام آماده شده است. لازم است اقدامات فرهنگی بیشتر و اهتمام بیشتر در زمینه اشاعه فرهنگ عاشورایی اتفاق بیفتد. این خدمات و اقدامات یک کار فرهنگی و اقدامی در راستای ارتقا فرهنگ است و می‌بایست همواره مورد توجه قرار داشته باشد.

حجت‌الاسلام قاسم روانبخش

نمایند مردم قم در مجلس شورای اسلامی

شهر قم جایگاه ویژه‌ای در ترویج معارف دینی و شیعی دارد و در مناسبت‌هایی مانند محرم و صفر شهر قم باید الگوی دیگر شهرها در فضاسازی شهری باشد. از اقدامات ویژه شهرداری قم در برای تسهیلات رفاهی زائران و عزاداران حسینی نظیر ایجاد سایه‌بان و مه‌پاش در مسیرهای تردد دسته‌جات و هیأت‌های عزاداری تقدیر می‌کنم. داشتن برنامه و ایده را از شاخص‌های بهره‌وری در اقدامات و عملکرد است و ابتکاراتی که شاهد هستیم باعث افزایش رضایتمندی شهروندان شده است. رفاه زائران و عزاداران در روزهای گرم سال بسیار مهم است و آسیب‌شناسی‌های قبلی باعث ارتقا سطح خدمات شهرداری قم شده است. محرم و صفر پدیده‌های ویژه است که زمینه حضور مردم را به صورت خودجوش فراهم آورده است و در این فضا و در ایام شاهد حضور خودجوش جوانان و نوجوانان در هیأت‌ها و مساجد هستیم. این حضور پرشور مردم و جوانان یک فرصت بسیار مهم است که باید از این فرصت الهی نهایت بهره‌مندی را ببریم و زمینه انتقال مفاهیم عاشورایی به نسل‌های جوان را فراهم کنیم. شهر قم شهری خاص و ویژه است و باید به گونه‌ای باشد که هر شخص وارد شهر می‌شود و از آن خارج می‌شود، تفاوت را احساس کرده و بداند که وارد یک حسینیه شده است. تلاش‌های شهرداری در بهداشت و نظافت شهر جای تقدیر دارد و بر جلوه‌های زیبای عزاداری و حضور پرشور مردم می‌افزاید.

سید مرتضی سقائیان نژاد شهردار قم:

فلسفه مجالس امام حسین(ع) ایجاد معرفت است

هر کسی سوار بر کشتی امام حسین(ع) بیاید راه زندگی خودش را از میان ظلمت و حقیقت پیدا کرده است و فلسفه مجالس امام حسین(ع) ایجاد معرفت است. فلسفه مراسم برای امام حسین(ع) برای این است که در حقیقت معرفتی ایجاد شود و اگر معرفتی در دل ایجاد شود، محبت ایجاد می‌شود و

مدیر هنری و صفحه آرایی: احمد صدیقی
 دبیر عکس: علی جعفری
 چاپ: عمران
 همکاران این شماره: محمد جواد ملاعظیمی
 حمید رحمانی، محمدرضا چیت‌ساز

صاحب امتیاز:
 سازمان سیما، منظر و فضای سبز شهرداری قم
 مدیر مسئول: پیام جوادیان
 سردبیر: محمد جواد مختاری

N A R V A N

شماره بیست و دوم • NARVAN. No.22 • مردادماه ۱۴۰۲ • نشریه آموزشی، علمی و خبری سازمان سیما، منظر و فضای سبز شهرداری قم

غرس نهال توسط شهردار قم در پویش درخت دوستی بنشانیم

اختتامیه هفتمین دوره جشنواره عکس پاییز برگ ریز

نصب نخستین دروازه ورودی شهر قم

اکران المان‌های در سطح شهر

برگزاری جلسه شورای سازمان سیما، منظر و فضای سبز

سازه‌های جدید فروشگاه‌های عرضه محصولات بوستان‌ها با معماری ایرانی اسلامی

